БУТУН ДУН'Е ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ, ШАҲАР КОМИТЕТЛАРИ, МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ОБЛАСТЬ ВА ШАҲАР СОВЕТЛАРИНИНГ ОРГАНИ

№ 47 (278)
8 МАРТ
СЕШАНБА
1955 ЙИЛ
БАҲОСИ 20 ТИЙИН.

Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитети барча совет хотин-қизларини Халқаро хотин-қизлар куни 8 Март блан табриклайди ва уларни комммунистик қурилишда ҳамда халқаро хавфсизлик учун курашда ўз активликларини янада оширишга чақиради.

(КПСС Марказий Комитетининг Халқаро хотин-қизлар куни 8 Март тўғрисидаги қароридан).

Халқаро хотин-қизлар куни

Бугун бепоён Ватанимиз халқлари, халқ демократияси мамлакатларининг барча меҳнаткашлари, бутун прогрессив инсоният Халқаро хотин-қизлар куни—8 Мартни байрам қилади. Бизнинг мамлакатимизда бу тарихий кун социалистик экономикамиз ва маданиятимиз янада зўр куч блан ривожланаётган, совет халқининг меҳнат соҳасидаги активлиги ғоят ўсган, социалистик жамиятимизнинг ма'навий-сиёсий бирлиги мисли кўрилмаган даражада мустаҳкамланган бир шароитда кутиб олинмоқда.

Ўз келажагининг янада порлоқ, янада фаровон ва кўркам эканига қаттиқ ишонган совет халқи жонажон Коммунистик партиянинг доно раҳбарлиги остида Ватанимизда коммунистик жамият қуришдек энг буюк ва олижаноб вазифани амалга оширмоқда. Коммунистик партиянинг социалистик экономикамиз асосларининг асоси бўлган оғир индустрияни бундан буён ҳам ривожлантираборищ асосида халқ хўжалигининг барча тармоқларини янада юксалтиришга, совет кишиларининг моддий ва маданий турмуш даражасини янада оширишга қаратилган тадбирлари мамлакатимизда зўр меҳнат кўтаринкилигини вужудга келтирди. Партиямиз Марказий Комитети январь Пленумининг ҳамда СССР Олий Совети Иккинчи сессиясининг тарихий қарорлари барча совет кишиларини янгидан-янги меҳнат зафарларига руҳлантириб юборди.

Коммунизмнинг актив қурувчилари бўлган совет хотин-қизлари ҳам Коммунистик партия ва Совет ҳукумати томонидан илгари сурилаётган улуғвор вазифаларни муваффақият блан амалга оширмоқдалар, Ватанимизда коммунизм ғалабаси учун кураш ишига буюк ҳисса қўшмоқдалар. Миллионлаб хотин-қизларимиз бешинчи бешйилликнинг сўнгги йил топшириқларини муддатидан илгари бажариш учун бутун мамлакат бўйлаб қизиб кетган социалистик мусобақага қўшилиб, ишлабчиқаришда янгидан-янги усулларнинг ташаббускорлари бўлмоқдалар, фидокорона меҳнат намуналарини кўрсатмоқдалар.

Ўн миллионлаб деҳқон хотин-қизлар қишлоқ хўжалигининг барча тармоқларини ривожлантиришда актив қатнашмоқдалар, дон, пахта етиштиришни кўпайтириш, чорва моллар сонини ва уларнинг маҳсулдорлигини ошириш учин, картошка, сабзавот ва техника экинларини кўпроқ етиштириш учун астойдил курашмоқдалар. Мамлакатимиз хотин-қизлари фан, адабиёт, сан'ат соҳасида, мамлакатимизга раҳбарлик қилиш ишларида ҳам актив иштирок этмоқдалар.

Улуғ Октябрь социалистик революциясининг ғалабаси туфайли мамлакатимизда барпо этилган ва Коммунистик партия томонидан тобора мустаҳкамланаётган социалистик тузум ўзбек хотин-қизлари учун порлоқ истиқбол йўлини очиб берди. Ўтмишда инсоний хуқуқлардан маҳрум этилган, тубонлик ва хор-зорликда яшаган ўзбек хотин-қизлари Коммунистик партия ва совет ҳокимияти туфайли илҳомбахш меҳнат, тўла нафасли ижтимоий-сиёсий ҳаётнинг кенг, нурли йўлига чиқиб олдилар, ўзларининг ижодий куч-ғайратларини, талантларини ҳартарафлама ривожлантириш ва рўёбга чиқаришга, коммунистик жамиятнинг актив қурувчилари бўлиш бахтига эришдилар.

Коммунистик партия тарбиялаб етиштирган хотин-қизларимиз саноатда, транспортда ва қурилишларда социалистик меҳнат намуналарини кўрсатмоқдалар, юксак меҳнат унуми учун курашда илғор техниканинг моҳир бошқарувчилари бўлмоқдалар. Бутун Иттифоқимизга донг чиқарган Е. Визгалова, Нурия Мақсумова ва Салди Пўлатоваларнинг тўқимачилик саноати соҳасидаги муваффақиятларини ким билмайди! Чирчиқ электрохимия комбинатининг ҳаммани қойил қилган новатори Анна Маслова, машҳур старший машинист Башорат Мирбобоева каби ажойиб хотин-қизларимиз халқимизнинг энг севикли ва ҳурматли фарзандларидир.

Республикамизнинг минглаб хотин-қизлари пахтадан мўл ҳосил етиштиришнинг усталари бўлиб қолдилар. Республикамизда, шу жумладан областимизда хотин-қизлардан колхоз ва совхоз ишлаб чиқаришининг кўплаб моҳир усталари, мўл ҳосил новаторлари, чевар теримчилар етишиб чиқмоқда. Отоқли пахтакор Назира Йўлдошева, Яхшигул Отабоевалар, мамлакатимизда донг чиқарган трактор бригадасининг бошлиғи Мастура Азизоваларнинг жўшқин қалби жонажон Ватанимизга кўпроқ оқ олтин етказиб бериш шавқи блан тўлгандир. Шундай олижаноб мақсад блан яшаётган донгдор пиллачи Ҳурмат Тешаева ва Олияхон Султоновалар пиллачилик соҳасида янгилик очдилар, уларнинг бу ихтиро'си пиллачиликни ривожлантиришда катта аҳамиятга эга бўлди. Ҳурмат Тешаева ва Олияхон Султоновалар бу ихтиро'лари учун олий унвонга — Сталин мукофоти лауреати бўлишга сазовор бўлдилар.

Ўтмишда ҳуқуқсиз ва саводсиз бўлган ўзбек хотин-қизлари эндиликда совет фани ва маданиятини ривожлантиришда актив иштирок этмоқдалар. Улар соғлиқни сақлаш ва халқ маорифи ишларида ғоят муҳим роль ўйнамоқдалар. Фан соҳасида опа-сингил олима Сулаймоновалар, сан'атда Сора Эшонтўраева, Ҳалима Носирова, Мукаррама Турғунбоева, Галия Измайловалар каби исте'додли аёлларнинг номлари бутун Иттифоқимизда машҳурдир.

Ўзбек хотин-қизлари мамлакатимиз ижтимоий ва сиёсий ҳаётида фаол қатнашмоқдалар. Хотин-қизларимиздан 16 киши давлат ҳокимиятининг олий органи—СССР Олий Советининг депутатларидир. Ўзбекистон ССР ва Қорақалпоғистон АССР Олий Советлари депутатлигига 172 хотин-қиз сайланди. Кўплаб хотин-қизларимиз республика маҳаллий Советларига депутат қилиб сайландилар.

Коммунистик партия ва Совет ҳукумати оналар ва болалар тўғрисида тинмай ғамхўрлик қилмоқда. Республикамизда, шу жумладан областимизда болалар боқчалари ва яслилар, болалар касалхоналари, туғруқхоналар, консультация шохобчалари тобора кенгайиб бормоқда, давлат кўпболали ва ёлғиз оналарга бериладиган нафақалар миқдорини йилдан-йилга кўпайтирмоқда. Хотин-қизларимиз ўзларининг фаровон, бахтли ҳаётлари учун шонли Коммунистик партиядан чексиз миннатдордирлар.

Совет хотин-қизларининг ўз Ватанида коммунизм қуриш учун, бутун дун'ёда тинчлик учун, атом уруши хавфини бартараф қилиш учун олиб бораётган қаҳрамонона кураши халқ демократияси мамлакатларининг хотин-қизлари учун порлоқ намуна бўлиб хизмат қилмоқда.

Капиталистик мамлакатларнинг меҳнаткаш хотин-қизлари 8 Мартни эксплуатация яна кучайтирилган, ишсизлик авж олган, турмуш даражаси пасайиб кетган бир шароитда кутиб олмоқдалар. Мустамлака ва қарам мамлакатлардаги хотин-қизларнинг аҳволи айниқса оғир ва машаққатлидир. Броқ шунга қарамай, социал ва миллий зулмнинг ҳарқандай формаларига қарши, бутун инсониятнинг озодлиги ва бахти учун актив курашувчилар сафига қўшилаётган хотин-қизлар сони тобора ўсиб бормоқда. Совет хотин-қизлари халқаро хотин-қизлар ҳаракатига бошчилик қилмоқдалар.

«Совет Иттифоқи Коммунистик партиясининг Марказий Комитети, — дейилади партиямиз Марказий Комитетининг «Халқаро хотин-қизлар куни 8 Март тўғрисида» деб чиқарган қарорида,—қаттиқ ишонч билдириб айтадики, барча совет хотин-қизлари бундан буён ҳам социалистик Ватанимиз бахт-саодати йўлида виждонан меҳнат қиладилар, социалистик Ватанимизнинг бойлигини, куч-қудратини ва шон-шуҳратини оширадилар, ёш авлодни меҳнат ва билимларни севиш руҳида, социалистик жамият қоидаларини ҳурмат қилиш, совет халқига ва унинг Ватанига садоқатли бўлиш руҳида тарбиялаш учун бутун куч ва маҳоратларини сарф қиладилар».

Совет хотин-қизлари жонажон партиянинг бу ғоят зўр ишончига жавобан Ватанимизни яна ҳам қудратлироқ, гўзалроқ қилиш йўлида тинмай ишлайдилар, Коммунистик партия атрофига янада мустаҳкам жипслашган ҳолда, бундан буён ҳам коммунистик жамият қурувчиларининг биринчи сафларида борадилар.

Қишлоқ хўжалик билимлари пропагандаси

Ўзбекистон ССР Фанлар академияси нашриёти «Колхозчининг кутубхонаси» серияси блан янги китоблар нашр этди.

Академия қишлоқ хўжалиги институтининг бир группа илмий ходимлари томонидан тайёрланган «Чигитни квадрат—уялаб етиштириш усули» деган брошюра рус ва ўзбек тилларида нашр қилинди.

Шунингдек, «Ғўзани квадрат-уялаб етиштириш усулини жорий қилганда қатор ораларини ишлашни механизациялаш», «Квадрат-уялаб экилган ғўзани суғориш», «Квадрат-уялаб жойлаштирилган ғўзани ўғитлаш», «Тупроқни колхоз олими — новатор Т. С. Мальцев усулида ишлаш» деган брошюралар ҳам босилиб чиқди.

Тез кунда «Тупроқнинг унумдорлигини ошириш йўллари» деган брошюра босмадан чиқади. Тожикистон ССР Фанлар академиясининг корреспондент-а'зоси В. Ф. Петров ва Тожикистон ССРда хизмат кўрсатган агроном Б. П. Фирсовлар томонидан тузилган «Тожикистон пахтакорларининг пахтадан мўл ҳосил етиштиришдаги илғор тажрибалари» деган китоб ҳам оммавий тиражда босмага тайёрланаётир.

Ўзбекистонда майин жунли қўйчиликни ривожлантириш перспективалари ҳақидаги босмага тайёрланган брошюра ҳам «Колхозчининг кутубхонаси»га киритилади. (ЎзТАГ).

БИЛДИРИШ

Меҳнаткашлар депутатлари Тошкент область Советининг ижроия комитети область Совети депутатларига ма'лум қиладики, шу йил 10 март кундуз соат 12 да Тошкент область Советининг бешинчи чақириқ биринчи сессияси бўлади.

Сессия мажлиси Муқимий номидаги театр биносида (Навоий кўчаси, 69) очилади. Депутатлар кундуз соат 10 дан бошлаб рўйхатта олинади.

Тошкент область Советининг ижроия комитети

Совет Иттифоқида

Болалар учун керакли товарлар кўпроқ ишлаб чиқарилади

СССР ҳунармандчилик кооперацияси марказий совети правлениеси болалар учун керакли товарларни ишлаб чиқаришни кўпайтириш масаласини муҳокама қилди.

1954 йилда ҳунармандчилик кооперацияси корхоналарида болалар учун ишлаб чиқарилган товарлар, чунончи: пальто ва ярим пальто қарийб икки баравар, костюмлар бир ярим баравардан зиёд, трикотаж ички кийимлар 80 процент, пайпоқлар учдан бир қисмидан кўпроқ миқдорда ортди. Лекин, шунга қарамай аҳолининг болаларга керакли товарларга бўлган эҳтиёжи тўла қондирилмаётир.

СССР ҳунармандчилик кооперацияси марказий совети правлениеси, бу йил ҳунармандчилик кооперациясининг савдо ташкилотлари учун ишлаб чиқарадиган маҳсулотларининг камида 30 проценти болалар учун керакли товарлардан иборат бўлиши лозим, деб белгилади. Март-апрель ойларида республикаларда болалар учун мўлжалланган товарлар савдо ташкилотлари блан биргаликда кўриб чиқилади.

Ҳунармандчилик кооперацияси советларининг правлениеларига болалар учун керакли товарларни — кийим ва трикотаж буюмларни, пойафзал ва мебельларни ишлаб чиқарадиган махсус корхона ва цехлар ташкил этиш таклиф қилинди. РСФСР ҳунармандчилик кооперацияси советига болалар учун ҳархил кроватьларни, коляскаларни, икки ғилдиракли велосипедларни ишлаб чиқаришни йўлга қўйиш топширилди. Украина, Белоруссия, Туркманистон, Латвия ва бошқа республикалардаги ҳунармандчилик кооперацияси корхоналарида болалар учун керакли товарлар ишлаб чиқариш кенгайтирилади. (ТАСС).

Биринчи рус революциясининг 50 йиллигига доир

КАЛИНИН, 5 март. (ТАСС). Шаҳар меҳнаткашлари биринчи рус революциясининг 50 йиллигини кенг нишонламоқдалар. Область сурат галлреяси ана шу шонли йилликка бағишлаб кўчма виставка ташкил этди. Бу виставкада рус ва совет рассомлари чизган ана шу кунлардаги воқиаларни тасвирловчи суратларнинг репродукциялари бор.

Шаҳар партия комитетининг ва сиёсий ҳамда илмий билимларни тарқатувчи Бутуниттифоқ жамияти бўлимининг лекторлари шаҳардаги корхоналарда, маданият саройлари ва клубларда «Россиядаги 1905 — 1907 йиллар революцияси — империализм давридаги биринчи халқ революцияси», «Рус революциясининг 50 йиллиги» деган темаларда ва бошқа темаларда лекция ўқимоқдалар.

Шаҳар партия комитети кутубхонасида китоб виставкаси очилди. А. М. Горький номли область кутубхонаси 1905 — 1907 йиллар революциясининг 50 йиллигига бағишлаб адабий кеча ўтказди.

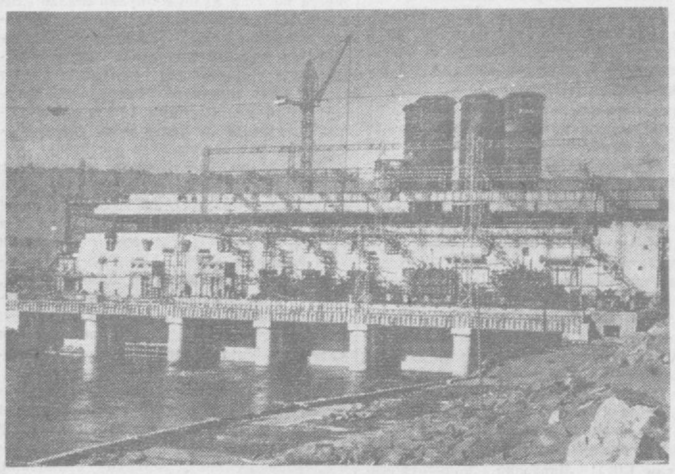

Суратда: Озарбайжон ССРдаги Мингечаур гидроэлектростанциясининг олтинчи турбинаси.

Ф. Шевцов фотоси. (ТАСС фотохроникаси).

Махсус ўрта ўқув юртларига қабул қилишнинг янги қоидалари

СССР Олий та'лим министрлиги махсус ўрта ўқув юртларига қабул қилишнинг янги қоидаларини тасдиқлади. Бу қоидалар техникумларга, махсус билим юртларига ва мактабларга киришни анча осонлаштиради. Масалан, ўрта мактабнинг 8-нчи ёки 9-нчи синфини тамомлаганлар техникумга кириш вақтида еттинчи синфни тамомлаганликлари тўғрисида шаҳодатнома топширишлари керак эди. Эндиликда синфдан синфга ўтказилганлиги тўғрисида шаҳодатнома тақдим қилишнинг ўзи кифоя қилади.

Имтиҳон олинадиган фанларнинг сони камайтирилди. Ўрта ма'лумоти бўлган ва саноат, қурилиш, алоқа, қишлоқ хўжалиги ва экономика ихтисослари бўйича махсус ўрта ўқув юртларига киришни истаганлар фақат рус тили бўйича (иншо) ёзма синовдан ва математика бўйича оғзаки имтиҳондан ўтадилар. Техникумларга, билим юртларига ва бошқа ихтисосдаги мактабларга кирувчилар фақат рус тилидан ёзма имтиҳон ва СССР тарихидан оғзаки имтиҳон топширишлари лозим.

Кечки ва сиртқи бўлимларга корхоналарда ёки муассасаларда ўз ихтисослари бўйича ишлаб турган кишиларгина қабул қилинадилар.

Ўрта мактабнинг етти ёки ўн синфини тамомлаб, саноатда, транспортда, қишлоқ хўжалигида ва халқ хўжалигининг бошқа тармоқларида камида икки йил ишлаганлар сиртқи бўлимларга биринчи галда қабул қилинадилар.

Улуғ Ватан уруши қатнашчилари кириш имтиҳонларини муваффақиятли топширган тақдирларида конкурсдан ташқари қабул қилинадилар.

Аризалар ва кириш имтиҳонлари қабул қилиш муддатлари узайтирилди. Стационар махсус ўрта ўқув юртларига 21 августдан 25 августгача, сиртқи бўлимларга 5 сентябрьдан 15 сентябрьгача қабул қилинади.

Она ва болалар тўғрисида ғамхўрлик

Тўқимачилик, тикувчилик, трикотаж, пойафзал корхоналарида ва СССР енгил саноатининг бошқа корхоналарида ишловчи хотинларнинг болаларига хизмат кўрсатадиган муассасалар йил сайин кенгайтирилмоқда. Кейинги беш йил ичида қўшимча равишда 407 боқча ва ясли очилди. Енгил саноат корхоналаридаги болалар муассасаларидаги ўринлар сони ана шу давр ичида 40 минтдан зиёд кўпайди.

1954 йилда Москва, Ленинград, Ярославль, Кострома, Кенешма, Камишин, Херсонда ва бошқа шаҳарларда болалар учун 150 дан ортиқ янги боқча ва яслилар ташкил этилди. Болалар муассасалари малакали врач-педиаторлар блан ва махсус билимга ега бўлган тарбиячи педагоглар блан та'минланди.

Бу йил 13.500 ўринли боқча ва яслилар очиш мўлжалланди. Глухово ва Орехово комбинатларида, Дедов фабрикасида, Иваново областидаги бирқанча корхоналарда, шунингдек ип-газлама саноатидаги янги қурилишларда ана шу боқча ва ясли-бинолари барпо қилинади.

Енгил саноатда ишловчи хотинларнинг неча ўн минглаб болалари бу йил ёз фаслида Қримдаги боғларда, Рига қирғоғида, Фин кўрфазида, Москва атрофидаги, Поволжьедаги ва мамлакатнинг бошқа районларидаги кўркам жойларда дам оладилар. (ТАСС).

Халқаро хотин-қизлар кунининг Тошкентда байрам қилиниши

Ўзбекистон пойтахтининг меҳнаткашлари Халқаро хотин-қизлар кунини кенг нишонламоқдалар.

7 мартда Свердлов номидаги концерт залида традицион байрамга бағишлантан умумшаҳар тантанали йиғилиш бўлди. Йиғилишда саноат корхоналари, транспорт ва қурилиш илғорлари, фан ва маданият арбоблари, ўқув юртларининг ўқувчилари, партия, совет ва жамоат ташкилотларининг вакиллари қатнашдилар.

Меҳнаткашлар депутатлари Тошкент шаҳар Советининг раиси Ҳ. И. Юсупова қисқача нутқ сўзлаб, йиғилишни очди.

Тошкент шаҳар партия комитетининг хотин-қизлар ўртасида ишлаш бўлими мудири К. Д Жўраева доклад қилди. Ўртоқ Жўраева та'кидлаб ўтдики, бу йил Совет Иттифоқи меҳнаткашлари Халқаро хотин-қизлар кунини СССР халқ хўжалигини ривожлантириш бешинчи бешйиллик планини муддатидан илгари бажариш учун, оғир саноатни тобора юксалтириш учун, социалистик давлатни янада мустаҳкамлаш ва меҳнаткашларнинг фаровонлигини ошириш учун умумхалқ кураши вазиятида байрам қилмоқдалар. Коммунистик партиянинг раҳбарлиги остида совет кишилари бутун социалистик лагерь халқлари блан қардошларча ҳамкорлик қилиб, халқаро вазиятдаги кескинликни юмшатиш учун, халқларнинг коллектив хавфсизлиги учун қат'ий кураш олиб бормоқдалар.

Ўртоқ Жўраева Ўзбекистон хотин-қизлари коммунистик қурилишда актив қатнашаётганликлари тўғрисида батафсил гапирди ва докладининг охирида бундай деди:

— Мамлакатимиз хотин-қизлари Халқаро хотин-қизлар кунини нишонлаб, Коммунистик партия ва Совет ҳукумати теварагида янада маҳкам жипслашмоқдалар. Улар ўзларининг ижодий меҳнатлари блан тинчликнинг ва барча мамлакатлардаги халқлар ўртасидаги бузилмас дўстликнинг енгилмас таянчи бўлган совет Ватанининг халқ хўжалигини ривожлантириш, соҳасидаги муваффақиятларни кўпайтиришга қат'ий бел боғлагандирлар.

Йиғилишда Сталин номидаги Тошкент тўқимачилик комбинати коллективидан — донгдор тўқувчи, Ўзбекистон ССР Олий Совети депутати С. Пўлатова; шаҳар интеллигентлари номидан — Ленин номидаги Ўрта Осиё Давлат университети физика-математика факультетининг декани, СССР Олий Советининг депутати М. Султонова; Ворошилов номидаги «Ташсельмаш» заводи ишчилари, инженер-техник ходимлари ва хизматчиларининг коллективи номидан — инженер О. В. Новицкий; Тошкент комсомоллари ва ёшлари номидан — шаҳар комсомол комитетининг секретари Н. А. Каргополова сўзга чиқдилар. Уларнинг ҳаммаси Коммунистик партия ва Совет ҳукумати хотин-қизларга зўр э'тибор бераётганликлари тўғрисида гапирдилар.

Тошкент пионерлари ва мактаб ўқувчиларининг вакиллари йиғилиш қатнашчиларини самимий табрикладилар.

Совет жангчилари номидан офицер И. Г. Шараев нутқ сўзлади. У хотин-қизларни севикли Ватанимизнинг куч-қудратини янада мустаҳкамлаш ишига қўшаётган ўз ҳиссаларини тобора оширишга чақирди.

Тантанали қисмдан кейин республика пойтахтидаги энг яхши артистларининг ва бадиий ҳаваскорлар коллективларининг иштироки блан катта концерт берилди. (ЎзТАГ)

Совет демократиясининг тантанаси

6 мартда Қозоғистон, Озарбайжон, Қирғизистон, Арманистон ва Карел—Фин Совет Социалистик Республикалари Олий Советларига ва меҳнаткашлар депутатларининг маҳаллий Советларига сайловлар бўлиб ўтди. Бошқа ҳамма иттифоқчи республикаларда 27 февральда бўлиб ўтган сайловларда бўлгани сингари, бу республикаларда ҳам коммунистлар блан партиясизлар халқ блокининг кандидатлари — коммунистик партия ва Совет ҳукумати раҳбарлари маҳаллий партия ва совет ташкилотлари раҳбарлари, саноат ва қишлоқ хўжалиги илғорлари, фан ва маданият арбоблари, мамлакат Қуролли Кучларининг жангчилари депутатликка овозга қўйилди.

Ҳамма жойда сайловлар сиёсий активлик ғоят юксалган, халқимиз Коммунистик партия ва Совет ҳукумати теварагида жипслашган ва халқнинг монолит бирлиги вазиятида ўтди. Совет кишилари Ватан қудрати тўғрисида, халқнинг моддий ва ма'навий бойликларини кўпайтириш тўғрисида ўйлаб, сайловчиларнинг юксак ишончига сазовор бўлган кандидатларга овоз бермоқ учун сайлов участкаларига келдилар.

Қозоғистон ССР меҳнаткашлари кейинги сайловлардан бери ўтган вақт ичида кўп ишларни қилдилар. Ўнлаб янги шахталар, конлар ва бошқа корхоналар, янги темир йўллар ишга туширилди. Республика қишлоқ хўжалигида жуда катта ўзгаришлар рўй берди. Республиканинг яланг даштларидаги қўриқ ва бўз ерларни ўзлаштириш ишлари мисли кўрилмаган кенг миқ'ёсда авж олиб кетди. 337 та янги ғалла совхози ташкил қилинди. Ҳозирги вақтда қўриқ ерларга янги ҳужум бошлаш учун тайёргарлик олиб борилмоқда.

Республика меҳнаткашлари партия ва ҳукумат томонидан қўйилган вазифаларни амалга ошириш учун курашаолишини амалда исбот қилган халқнинг энг яхши ўғил ва қизларини Қозоғистон ССР Олий Совети ва меҳнаткашлар депутатлари маҳаллий Советлари депутатлигига кандидат қилиб кўрсатдилар. Булар орасида қозоқ олими, С. М. Киров номидаги Қозоғистон давлат университетининг ректори Асқар Закарьевич Закарин, Олмаота кондитер фабрикасининг ишчиси Зизикул Тулендинова, «Луч Востока» колхозининг чўпонлари Нурғози Тўқпаев, Хусаин Трудалиев ва бошқа кўпгина кишилар бор.

Шахтёрлар оиласи бўлган, Дашкинлар оиласи Қарағандадаги 4-нчи сайлов участкасига тунги сменадан чиқиб келдилар. Сайловчилардан 30 га яқин киши мана шу фамилиядаги кишилардир. Дашкинлар орасида шахтёрлик касбининг ҳамма соҳасида ишловчи кишилар бор. Сайловолди кунларида Дашкинлар пландан ташқари 2 эшелонга яқин кўмир чиқардилар.

Бундан бир йил олдин Шимолий Қозоғистон даштларидаги қўриқ ерларда янги Булаевский ғалла совхози ташкил қилинган эди. Сайловлар арафасида бу совхозга Украинадан 55 ватанпарвар келди. Иван Бижан, Елена Дидин ва бошқалар янги жойда ўзларининг граждалик бурчларини адо қилдилар. Янги кўчиб келиб ўрнашган гражданлар ўзлари яшаш ва ишлаш учун келган республика Советларининг депутатларини биринчи марта сайладилар. Улар Қозоғистон республикасида ўзларига янги уйлар қуриб олдилар, янги дўстлар топдилар.

Жануб қуёшининг ёрқин нурлари Қирғизистон пойтахти Фрунзе кўчаларини ёпёруғ қилиб ёритди. Қирғизистон ССР Олий Советига ўтказилган илгариги сайловлар вақтида бу ерда университет йўқ эди. Ҳозир бу ерда янги университет ташкил қилинган ва университет майдонининг атрофида кўпқаватли ўқиш корпуслари ва уй-жой бинолари қад кўтарган. Университетда икки мингдан кўпроқ студент ўқимоқда. Буларнинг кўплари сайловларда биринчи марта қатнашдилар.

Қирғизистон ССРда донгдор пахтакор икки марта Социалистик Меҳнат Қаҳрамони А ло Анаров, Фрунзе номидаги заводнинг қуючиси Боямбек Оламанов, Қирғизистон ССР Фанлар академиясининг вице-президенти Аслбек Олтмишбоев, Калинин МТСининг тракторчиси Қодир Айтбоев, Қирғизистон ССР халқ рассоми Ғаффор Айтиев ва бошқа кўпгина донгдор кишилар депутатликка кандидат бўлиб овозга қўйилдилар. Чорвадорлар ва механизаторлар орасида овоз бериш жуда активлик блан ўтди. Яйловларда 100 тадан кўпроқ радиостанция, махсус самолётлар ва отлиқ чопорлар йўли қийин бўлган районлар блан доимий алоқа боғлаб турди. Овоз бериш бошланганидан кейин дастлабки 3 соат ичида сайловчиларнинг катта кўпчилиги ўз бурчларини адо қилдилар.

Озарбайжон ССРда депутатликка кандидат қилиниб 28 мингга яқин киши овозга қўйилди. «Гюрганнефть» биринчи промисло бошқармасининг мудири Б. М. Мамедов республика Олий Совети депутатлигига, денгиз «Пўлат ороллари» қурувчиси Н. Н. Цибулевский ва Озарбайжон нефть саноати министрининг ўринбосари Э. Н. Алихонов Боку шаҳар Совети депутатлигига овозга қўйилдилар. Пахтадан рекорд ҳосил олиб ном чиқарган Социалистик Меҳнат Қаҳрамонлари опа-сингил Айна блан Жаннат Қулиевалар ҳам депутатликка кандидатлар орасида овозга қўйилдилар. Кундуз соат 12 даёқ республика шаҳарлари ва қишлоқларида сайловчиларнинг қарийб 90 проценти овоз бериб бўлди.

Арманистон ССР меҳнаткашлари ўзларининг энг яхши вакилларини давлат ҳокимияти олий органига ва маҳаллий Советларга кандидат қилиб кўрсатган эдилар. Ереваидаги Брюсов сайлов округида Ереван станоксозлик заводининг илғор слесари Арам Симонян Арманистон ССР Олий Совети депутатлигига овозга қўйилди. Ленинакан темирйўлчилари донгдор машинист-инструктор Андраник Хачатряини республика Олий Совети депутатлигига кандидат қилиб овозга қўйдилар. Микоян номидаги қишлоқ хўжалик артелининг колхозчилари овоз бермоқ учун эрта саҳарда сайлов участкасига келдилар. Бу ерда шу колхоз раиси Еги Маргарьян Арманистон ССР Олий Совети депутатлигига кандидат қилиниб овозга қўйилган. Унинг раҳбарлиги остида артельнинг умумий даромади 20 миллион сўмга етди.

Арманистон шаҳарлари ва қишлоқларида байрам чироқлари ярим кечагача нур сочиб турди. Ҳамма жойда сайловлар сиёсий активлик ғоят юксак бўлган вазиятда ўтди.

Карел-Фин ССР меҳнаткашлари сайловлар кунига ишлабчиқариш совғалари тайёрладилар. Онега машинасозлари мамлакатнинг ёғоч тайёрловчи корхоналарига йил бошидан бери пландан ташқари 1 миллион сўмлик маҳсулот бердилар. Тахта заводларининг ишчилари, уй-жой қурувчилар, республикадаги энг катта Петрозаводск балиқ-консерва комбинати коллективи ва бошқа кўпгина корхоналарнинг коллективлари катта муваффақиятларга эришдилар. Республика шаҳарлари ва ўрмончилик посёлкаларининг аҳолиси ўзларининг гражданлик бурчларини адо қилмоқ, коммунистлар блан партиясизлар халқ блокининг вакиллари учун овоз бериш ниятида сайлов участкаларига зўр хурсандчилик блан келдилар. (ТАСС)

СОВЕТ ХОТИН-ҚИЗЛАРИГА ШОН-ШАРАФЛАР БЎЛСИН!

Бизга бахт кулиб боққан

Бу йилги 8 Март коммунистик қурилишни тезлатиш, тинч ижодий меҳнат ғалабалари блан мамлакатимизнинг иқтисодий қудратини ҳарқачонгидан ҳам мустаҳкамлаш учун курашда совет кишиларининг активлиги гоят даражада ошган бир вазиятда нишонланмоқда. Бу байрамни ишлабчиқаришда муносиб совғалар блан кутиб олиш учун бошланган социалистик мусобақага бизнинг фабрика тўқучилари ҳам қўшилиб, ишлабчиқаришда катта ютуқларга эришдилар. Фабрика бўйича январь ва февраль ойи топшириғи ортиғи блан бажарилиб, пландан ташқари бирнеча минг метр газлама тўқиб берилди.

Бу кунги байрам менинг учун сра ҳам унутилмас айёмдир. Чунки мен яқинда бўлиб ўтган сайловда Ўзбекистон ССР Олий Советининг депутати қилиб сайландим. Бунга қувонмай бўладими! Оддий совет кишиси—аравакаш Пўлатаканинг тўқучи қизи давлатни бошқаришда, халқимиз турмушини тобора фаровонлаштириш ва халқ хўжалигини тез сур'атлар блан юксалтириш масалаларини ҳал этишда иштирок этади. Минглаб меҳнаткашлар ўз истакларини, талаб ва эҳтиёжларини менга айтадилар, мен бу талабларнинг ҳаммасини амалга оширишда воситачи бўламан. Халқ учун ишлашдан, халқнинг миннатдорлик сўзларини эшитишдан ҳам юксак бахт борми! Бизнингча халқ фаровонлиги ва унинг бахт-саодати учун, жонажон Ватан учун муносиб хизмат қилишдан юқори мақсад бўлмаганидек, Ватан ва халқ ҳурматига сазовор бўлишдан ҳам юксак бахт йўқ. Менга ҳам ана шундай бахтдан баҳраманд бўлиш насиб қилди. Бунга мен меҳнат орқасида эришдим.

Бундан 12 йил олдин комбинатда шогирд бўлиб ишга келганимда бу ердаги хотин-қизлар менинг соддалигимни, унча-мунча нарсага ақлим етмаслигини кўриб, ҳайрон қолишган эди. Шогирдликка қабул қилган Мария Гридосова ҳам рус тилини билмаганлигим орқасида менга ҳунар ўргатгунча анча қийналган. Мария опанинг чидам блан ўргатиши ва ўзимнинг иштиёқ блан ҳаракат қилишим натижасида бирнеча ой ичида мустақил ишлашга ўрганиб олдим. Дастлабки пайтларда смена топшириғини қийинлик блан бажардим, тўқиган маҳсулотимнинг бирнеча проценти бракка чиқарилди. Буларнинг ҳаммаси тажрибасизлик орқасида юз бераётган экан. Дўстларнинг ёрдами блан бу камчиликларни аста-секин тузатабордим. Орадан кўп вақт ўтмай 24 станокни бошқараоладиган бўлдим. Бирнеча йилдан бери ойлик ва квартал планини ортиғи блан бажариб келмоқдаман. 1954 йилнинг ўзида пландан ташқари 27 минг метр газлама тўқиб бердим, топширган маҳсулотимнинг 99,9 проценти а'ло сифатга қабул қилинди.

Ишлабчиқариш соҳасида систематик равишда юқори кўрсаткичларга эришиб келаётганлигим учун Ўзбекистон ССР Олий Совети, ВЛКСМ ҳамда Ўзбекистон ЛКСМ Марказий Комитетлари мени Фахрий ёрлиқлар блан мукофотладилар.

Меҳнат орқасида бундай юксак бахтга эришиш биз—хотин-қизларга фақат Совет ҳукумати давридагина насиб бўлди. Асрлар давомида меҳнаткаш инсон сифатида танилмай келган, «ичкари»да азоб чекиб келган ўзбек хотин-қизларига Октябрь революцияси туфайли бахт кулиб боқди. Ҳозир минглаб ўзбек хотин-қизлари қардош миллат фарзандлари блан бир қаторда саноатнинг, қишлоқ хўжалигининг ва маданиятнинг турли тормоқларини тез сур'атлар блан юксалтиришда жонбозлик кўрсатиб ишламоқдалар. Шулар қатори мен ҳам КПСС Марказий Комитетининг «Халқаро хотин-қизлар куни 8 Март тўғрисида»ги қарорига жавобан ишлабчиқаришни кенгайтириш учун, маҳсулотнинг сифатини яхшилаш ва таннархини камайтириш учун, прогрессив иш методларини ишлабчиқаришга жорий қилиш учун курашмоқдаман.

С. ПЎЛАТОВА,

И. В. Сталин номли Тошкент тўқимачилик комбинатининг тўқучиси.

Муборак опадан ҳамма хурсанд

Ташпромторг раҳбарларидан ёки шаҳардаги истаган бир магазинингизда ишловчи ходимдан: «Муборак опани танийсизми?», деб сўрасангиз ҳечким сизга елкасини қисмайди.

— Танимайчи. Муборак Қодирова тажрибали савдо ходими, жамоатчи аёл. Уни кишини ҳамма ҳурмат қилади,—дейишади.

Муборак опа 15 йилдан буён Ташпромторгда магазин мудири бўлиб ишлаб келмоқда. Исте'молчиларнинг дидига ёқадиган молларни кўплаб келтириши, харидорларга маданий муомалада бўлиши натижасида у ишлаётган магазинда давлат плани доим оширилиб бажарилади. Масалан, 1954 йил планини 110 процент қилиб бажарди. У бу йилги икки ойлик топшириқни ҳам ортиғи блан адо этди.

Муборак опа Ташпромторг хотин-қизлар советининг энг актив а'зоси сифатида уйда ўтириб колган ўнлаб хотин-қизларни ишга тортиб келмоқда. 13-нчи магазинда ишлаётган Зайнаб Расулева, ҳам кечки ўрта мактабда ўқиб, ҳам 138-нчи магазинда ишлаётган Махмуда Хамидхўжаева, савдо техникуми студенти—187-нчи магазин мудири Ҳакима Усмонова, район советининг депутати, 129-нчи магазин мудири Ма'суда А'замовалар шулар жумласидандир.

Ишда фидокорлиги, жонкуяр ташкилотчилиги натижасида ўртоқ Қодирова Меҳнат Қизил байроқ ордени, Ўзбекистон ССР Олий Советинг Президиумининг ва «Ўзбекбирлашув»нинг Фахрий ёрлиқлари, «Совет савдосининг а'лочиси» значоги ҳамда бирнеча медальлар блан мукофотланган.

З. ЭШОНХОНОВА.

Мамлакатимизда хотин-қизлар хўжалик, давлат, маданий ва ижтимоий-сиёсий ҳаётнинг барча соҳаларида фидокорона меҳнат қилмоқдалар. **Суратда:** областимизнинг илғор хотин-қизларидан бир группаси. Биринчи қатор (чапдан ўнгга): «Электрокабель» заводининг мастери **М. А. Крючкова,** Молотов номидаги медицина институтининг профессори **О. Н. Павлова,** Янгийўл район, Сталин номли колхознинг бузоқ боқувчиси **Ольга Рифтова,** Мирзачўл район, Жданов номли колхознинг бригада бошлиғи **У. Қорабоева** ва И. В. Сталин номидаги тўқимачилик комбинатининг донгдор тўқучиси **Е. Ф. Визгалова;** иккинчи қатор (чапдан ўнгга): Оҳангарон кон устини очиш разрези бош инженерининг ёрдамчиси **Р. Г. Виноградова,** Оржоникидзе районидаги Куйбишев қишлоқ советининг раиси **В. Мавлонова,** Мирзачўл шаҳар молия бўлими мудири **М. Миркамолова,** Оржоникидзе район партия комитетининг секретари **К. Тошпўлатова** ва республика совхозлар министрининг ўринбосари **М. Убайдуллаева** ўртоқлар.

Фотомонтаж ва китоб виставкаси

Республика Маданият уйидаги бичиш-тикиш, каштачилик ва бошқа турли тўгаракларда машғулотлар системали равишда ўтказилмоқда. Бу ерда кейинги йиллар ичида минглаб хотин-қизлар ҳунар ўргандилар. Ҳозир маданият уйида ишлаб турган бичиш-тикиш ва бошқа қўл ҳунари ўрганиш тўгаракларида 275 хотин-қиз шуғулланмоқда. Буларнинг 195 таси уй ишлари блан шуғулланувчи аёллардир.

Сўнгги ой ичида тўгарак а'золари учун «Ўзбекистон хотин-қизлари—коммунизмнинг актив қурувчиларидир», «Никоҳ ва оила», «Халқаро аҳвол ҳақида» ва «Меҳнат одамни яратди» деган темаларда лекциялар ўқилди. Шунингдек «Бой ила хизматчи», «Халқ талантлари», «Совет Ўзбекистони», «Адмирал Нахимов», «Совет авиацияси байрами» каби кинофильмлар кўрсатилди. Тўгарак а'золари Сталин номидаги Тошкент тўқимачилик комбинатига экскурсияга бориб, у ерда тўқув машиналарининг иши блан танишдилар.

Яқинда Маданият уйи тўгарак а'золарининг иш намуналари асосида Халқаро хотин-қизлар байрами куни — 8 Март шарафига виставка ташкил этди. Виставкада Ўзбекистон ССР герби, пахта толаси, украинча кўйлак, нозик дўппи ва турли гуллар блан тикилган буюмлар бор.

Булардан ташқари 8 Март шарафига «Хотин-қизлар овози» деворий газетасининг махсус сони, СССРда ҳамда капиталистик мамлакатларда хотин-қизларнинг аҳволи тўғрисида фотогазета чиқарилди ва китоб виставкаси уюштирилди. Виставкада «Хотин-қизлар тинчлик учун курашда», «Коммунизм қуришда хотин-қизлар роли» каби бирқанча китоблар бор.

З. МУҲАМЕДЖОНОВ.

Хотин-қизлар мўл ҳосил учун курашда

Бизнинг қишлоқ Советимизда иккита колхоз бор. Буларнинг бири Маленков номли колхоз бўлиб, у йирик ва юқори ҳосилли пахтакор колхоз ҳисобланади. Иккинчиси . Навоий номли — сабзавотчилиги ривожланган ва чорвачилиги йил сайин ўсаётган колхоздир. Бу колхозларда эркаклар блан бир қаторда юзлаб хотин-қизлар фидокорона меҳнат қилиб, пахтадан, картошка ва сабзавотдан мўл ҳосил етиштиришда, чорвачилик маҳсулотларини кўпайтиришда ўзларининг муносиб ҳиссаларини қўшмоқдалар.

Маленков номли колхознинг ўртоқ Асолат Маҳкамова бошлиқ бригада а'золари бу йил гектаридан 45 центнердан пахта етиштириш мажбуриятини олдилар. Бригада колхозчилари шу кунларда ерларни чигит экишга сифатли тайёрлаш, далага кўплаб маҳаллий ўғит чиқариш учун курашаётирлар.

Қишлоқ Советининг депутатлари бошлиқ звеноларнинг а'золари мўл ҳосил учун курашда ҳар йилгидек бу йил ҳам намуна кўрсатиб меҳнат қилаётирлар. Оржоникидзе район Советининг депутати ўртоқ Мактуба Шоалиева бошлиқ звено бу йил гектаридан 50 центнердан пахта етиштиришга қарор қилди. Бу звено чигитни янги усулда экиб, ғўзани узунасига ва кўндалангига ишлашга ҳозирдан бошлаб тайёргарлик кўраётир

Қишлоқ Советимизда олти қаҳрамон она бор. Буларнинг ўғил ва қизлари қишлоқ хўжалигини ҳартарафлама ривожлантириш ишига ўзларининг муносиб ҳиссаларини қўшаётирлар. Совет давлати кўпболали оналарга йил сайин моддий ёрдам бериб турипти.

Қишлоқ Советимизнинг хотин-қизлари мўл ҳосил учун курашга ўзларининг бор билимлари ва кучларини сарфлайдилар. Улар мамлакатга тобора кўпроқ қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етказиб бериш учун астойдил ишлайдилар.

Қишлоқ советимиздаги хотин-қизларнинг билим олишларига ҳам алоҳида э'тибор бермоқдамиз. Ҳозирги вақтда қишлоғимизда 6 та мактаб ишлаб турипти. Бу ердаги ўрта мактабларни битирган кўпгина қизлар Тошкентдаги олий ўқув юртларида ўз билимларини оширмоқдалар.

Коммунистик партия ва Совет ҳукумати биз хотин-қизларга эркаклар блан бир қаторда меҳнат қилиш, билим олиш, дам олиш ҳуқуқини бердилар. Жонажон партиямиз ва ҳукуматимизнинг бу ғамхўрликларидан ғоят миннатдормиз. Биз ана шу меҳрибонликка жавобан, ҳарбир соҳада чарчаш нималигини билмай меҳнат қиламиз, янгидан-янги муваффақиятларга эришиш учун курашамиз.

В. МАВЛОНОВА,

Оржоникидзе район, Куйбишев қишлоқ Советининг раиси, Ўзбекистон ССР Олий Советининг депутати.

Опа-сингил фан докторлари

Октябрь революциясидан илгариги Ўзбекистонда хотин-қизлар ҳарқандай ҳуқуқдан маҳрум эдилар. Улуғ Октябрь революцияси мамлакатимизда капиталистлар ва помешчиклар ҳокимиятини ағдариб ташлади. Октябрьнинг ҳаётбахш нурлари Отинчахолалар уйига ҳам етиб келди. Камбағаллар ва етим-есирлар нонини «туя» қилиб келган текинхўрлар абадий тугатилди. Тинчлик, эркинлик, адолат замони бошланди. Ишчи-деҳқон эркин нафас олабошлади.

Бошидан рўдапо паранжи тушмаган, остона хатлаб эшикка чиқмай, фақат ерусмонни кўриб, тўрт томони баланд пахса деворли ҳовли — ичкарида умри ўтиб келган муштипар она — Отинчахоланинг ҳам орқасига офтоб тегди.

У отадан жуда эрта етим қолган қизлари—Ҳадича ва Гулияларга яхши тарбия бериш, ўқитиш имкониятига эга бўлди. Опа-сингил Сулаймоновалар Совет замонида миллионлаб озод, тенгҳуқуқли бахтиёр хотин-қизлар қатори ўсиб, илм олдилар. Отинчахоланинг ўз фарзандларини ўқитиш, келгусида халқ учун фойда келтирадиган кишилар қилиб етиштиришдек бирдан-бир орзуси амалга ошди. Ҳадича юридик фанлари доктори, Гулия эса медицина фанлари доктори деган фахрли унвонга эга бўлди.

Отинчахола ўз қизлари ҳақида гапирганида, ҳаяжон блан: «Улуғ Октябрь социалистик революцияси ўзбек хотин-қизларига фан чўққиларини эгаллаш учун кенг йўл очиб бермаганида менинг етим қизларим фан докторлари — олималар бўлиш уёқда турсин, ҳатто саводларини ҳам чиқараолмас эдилар. Бундай эрк ва ҳуқуқни берган Коммунистик партияга ва Совет ҳукуматига минг-минг раҳмат», — дейди.

Ҳадича Сулаймонова ўрта ма'лумотли бўлгач, Тошкент Юридик институтига ўқишга кирди. 1935 йилда институтнинг ҳуқуқ факультетини тамомлагач, 1939 йилгача Ўзбекистон ССР Олий Судининг а'зоси бўлиб ишлайди. Сўнг Москвадаги Юридик институтнинг аспирантурасига ўқишга киради. Аспирантурани муваффақиятли равишда тамомлаб, 1945 йилда диссертация ёқлайди ва юридик фанлари кандидати деган илмий даражага эга бўлади. Ҳадича Сулаймонова ўз малакасини янада ошириш мақсадида кўп йиллар давомида илмий-текшириш ишлари олиб боради. Натижада 1950 йилда «Ўзбекистонда жиноят ҳуқуқи фанининг вужудга келиши ва ривожланиши» деган темадаги докторлик диссертациясини ёзиб тугаллайди ва уни муваффақият блан ёқлаб, юридик фанлари доктори илмий даражасини олади.

Ҳадичанинг синглиси Гулия Сулаймонова ёшлигидаёқ пахтадан ясалган қўғирчоқнинг қорнини пичоқ блан ёриб, ўзича «докторлик» қиларди. Қизчасидаги бу қизиқишни кўрган Отинчахола Гулиянинг врач бўлиш орзусини қўллаб-қувватлайди. Гулия Охунбобоев номли Тошкент Медицина техникумига кириб ўқийди. 1936 йилда техникумнинг акушерлик бўлимини битиради.

Гулиянинг онаси ўз қизларига доим: «ўқигандан сўнг, правардигача олиб бориш керак, ярим йўлда қолманглар» деб насиҳат қилар эди. Шунга кўра, Гулия техникумни тамомлагач, Москвадаги Медицина институтига ўқишга киради. 1941 йилда институтни тамомлаб, имтиёзли диплом олади. Гулия диплом олиш блан хотиржам бўлиб қолмади, у медицина ходими бўлиб ишлаш блан бирга, айни вақтда отоқли профессорлар, фан докторлари раҳбарлигида илмий-текшириш ишлари олиб боради. Оддий ўзбек қизи фан кандидати, сўнгра эса 1953 йилда медицина фанлари доктори деган илмий даражани олишга муяссар бўлди.

Ҳозир юридик фанлари доктори, Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган фан арбоби Ҳадича Сулаймонова Тошкент Юридик институтининг директори вазифасида ишламоқда. Унинг синглиси Гулия Сулаймонова эса В. М. Молотов номидаги Тошкент медицина институтида дарс беради ва терапия клиникасида касалларни даволайди.

Ҳадича ва Гулия Сулаймоновалар Совет Ўзбекистонидаги миллионларча озод хотин-қизлар бахтиёр оиласидандир. Улар олималар сифатидагина эмас, балки актив жамоатчи сифатида ҳам республикамизда машҳурдирлар. Жамоатчилик уларни ғурур блан «Опа-сингил фан докторлари» деб атайди.

Т. НАЖМИДДИНОВ.

Ўзбекистон хотин-қизлари— коммунизмнинг актив қурувчилари

Социализм ғалаба қозонган бизнинг мамлакатимизда Халқаро хотин-қизлар куни—8 Март хўжалик қурилишимизнинг барча соҳаларида совет халқи янгидан-янги ғалабаларни қўлга киритаётган бир шароитда нишонланмоқда.

Совет хотин-қизлари бутун тинчликсевар халқимиз блан биргаликда бешинчи бешйиллик планни муддатидан илгари бажариш, социалистик экономика асосларининг асоси бўлган оғир индустрияни янада кўпроқ ривожлантириш ва уни мустаҳкамлаш, кишиларимиз ҳаётини янада фаровон ва бахтли қилиш учун фидокорона меҳнат қилмоқдалар.

Октябрь социалистик революциясига қадар хотин-қизлар, айниқса, собиқ чор Россиясининг шарқий ўлкаларидаги хотин-қизлар жуда оғир шароитда ҳаёт кечириб келдилар. Улар тамомила ҳуқуқсиз бўлиб, ижтимоий ҳаётдан ажралган ҳолда, асоратда яшар эдилар. Фақат Улуғ Октябрь социалистик революциясигина хотин-қизларни, шу жумладан ўзбек хотин-қизларини ҳам озодликка, чинакам ҳаёт йўлига олиб чиқди.

Жонажон Коммунистик партиямиз ва Совет давлатимиз тарбиялаб етиштирган миллионларча хотин-қизларимиз эндиликда мамлакат халқ хўжалигининг ҳамма соҳаларида эркаклар блан бир қаторда фаол иштирок этмоқдалар. Минг-минглаб хотин-қизлар саноат ва қишлоқ хўжалигининг ҳал қилувчи участкаларида ишламоқдалар.

Совет хотин-қизлари СССР Конституцияси берган улуғ ҳуқуқлардан баҳраманд бўлганлари ҳолда, мамлакатимизда коммунистик жамият қуришнинг улуғвор вазифаларини амалга оширишда фидокорона меҳнат қилмоқдалар. Совет давлатининг қудратини янада мустаҳкамлашга, халқимиз турмуш фаровонлигини оширишга ўз муносиб ҳиссаларини қўшмоқдалар. Саноат, қишлоқ хўжалиги, фан ва маданият соҳаларида хотин-қизларнинг роли тобора ортиб бормоқда. Буни Тошкент области мисолида яққол кўриш мумкин.

1954 йилда область саноат корхоналари давлат планини 103,2 процент қилиб бажардилар. Бу ютуқни қўлга киритишда хотин-қизларнинг катта роль ўйнаётганликларини айтиб ўтиш керак.

Областимиз саноати Тошкент тўқимачилик комбинатининг донгдор тўқучиси, Ўзбекистон ССР Олий Советининг депутати Саади Пўлатова, «Ўзбексельмаш» заводининг нармаловчиси Эргашева, «Электрокабель» заводининг бригадири Крючкова, Чирчиқ электро-химия комбинатининг донгдор новатори, СССР Олий Советининг депутати Анна Маслова сингари илғор новатор хотин-қизлар блан ҳақли равишда фахрланади.

Бутун совет халқи блан биргаликда областимизнинг қишлоқ хўжалик меҳнаткашлари ҳам Коммунистик партия ва Совет ҳукуматининг раҳбарлиги остида ўтган йили қишлоқ хўжалигининг ҳамма тормоқларини янада юксалтириш соҳасида жуда кўп иш қилдилар. Колхоз ва совхозларимиз давлатга пахта, сабзавот, картошка, гўшт, жун, мева, узум ва бошқа маҳсулотларни аввалги йиллардагига қараганда кўпроқ етказиб бердилар. Бу ютуқларни қўлга киритишда хотин-қизларимизнинг ҳам каттагина ҳиссаси бор. Областимизнинг колхоз далаларида, МТС ва совхозларида ишлаётган хотин-қизлар пахтадан юқори ҳосил етиштириш, чорва моллари сонини кўпайтириш ва маҳсулдорлигини ошириш бўйича қизитиб юборилган социалистик мусобақанинг олдинги сафларида бормоқдалар.

Ўзбекистон ССР Олий Советининг депутати, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Назира Йўлдошева раислик қилаётган Сирдар'ё районидаги йириклаштирилган «Ҳақиқат» колхози ўтган йили социалистик мусобақада қатнашиб, катта муваффақиятларни қўлга киритди. Бу колхоз Сирдар'ё районида биринчи бўлиб давлатга пахта топшириш планини бажарди ва ҳар гектар ердан 34,6 центнердан пахта ҳосили етиштирди.

Пискент районидаги Сталин номли колхознинг звено бошлиғи Жаҳон Аҳмаджонова ўтган йили ҳар гектар ердан 22,5 центнер ўрнига 29,5 центнердан пахта ҳосили етиштирди. Илғор пахтакор Жаҳон Аҳмаджонова Ўзбекистон ССР Олий Советининг депутатидир. Ховос районидаги 2-нчи «Боёвут» совхозининг пахтачилик бригада бошлиғи Шарофат Бозорова 55 гектар ернинг ҳар гектаридан 35,6 центнердан пахта ҳосили етиштиришга муваффақ бўлди.

Кўпминглаб хотин-қиз теримчиларимиз 1954 йил мавсумида 10—15 минг килограммчилар ҳаракатида фаол қатнашдилар , уларнинг кўплари ўз зиммаларига олган социалистик мажбуриятларини шараф блан бажардилар.

Бизнинг мамлакатимизда ипакчиликни яхши йўлга қўйиш ва уни янада ривожлантириш ишларига ҳам зўр э'тибор блан қаралмоқда. Бу соҳада ҳам жиддий муваффақиятлар қўлга киритилмоқда ва ипакчилик ҳунарини тўла ўзлаштириб олган ажойиб ишлабчиқариш илғорлари ҳамда новаторларининг сафлари тобора кенгайиб бормоқда. Ўртасарой район, Жданов номли колхознинг донгдор пиллачилик звено бошлиғи Ҳабиба Юсупова ҳарбир қути уруғдан 113 килограммдан пилла олишга эришди.

Партия Марказий Комитети Пленумларининг қарорларига мувофиқ областимизда чорвачиликни ривожлантириш соҳасида анча ишлар қилинди. Областимизнинг кўпгина сут соғучилари ва бузоқ боқучилари социалистик мусобақани кенгайтириб, ўтган йили катта муваффақиятларга эришдилар. Янгийўл районидаги Свердлов номли колхознинг сут соғучиси Ксения Толмачева ўзига бириктилган 12 сигирнинг ҳарбиридан ўрта ҳисобда 4390 литрдан сут соғиб олди. Қорасув районидаги Ленин номли колхознинг сут соғучиси ўртоқ С. Умарова ҳарбир сигирдан 3777 литр, Калинин районидаги Сталин номли колхознинг сут соғучиси ўртоқ Мухитова 3412 литр сут соғиб олдилар. 1954 йилда сут соғучилардан ва бузоқ боқучилардан 37 киши Бутуниттифоқ Қишлоқ хўжалик виставкасига қатнашди.

Партия Марказий Комитети январь Пленумининг «Чорвачилик маҳсулотлари етиштиришни кўпайтириш тўғрисида»ги қарори чорвачиликни янада ривожлантириш, яқин икки-уч йил ичида чорвачилик маҳсулотларини мўл-кўл қилиш вазифасини қўйди. Партиямизнинг ана шу кўрсатмасига мувофиқ областимиз бўйича қорамолларнинг сонини 85 мингтагача, шу жумладан сигирлар сонини 22500 тагача етказиш ва ҳарбир бош сигирдан область бўйича ўрта ҳисоб блан 800 литргача сут соғиб олиш вазифаси турипти. Бу вазифаларни муваффақиятли равишда бажаришнинг асосий шарти сигирларни қўлда боқиш, мустаҳкам ем-хашак базасини юзага келтириш ва чорвачиликдаги оғир ишларнинг ҳаммасини электрлаштириш ва машиналаштиришдан иборатдир.

Колхоз ва совхозларда хотин-қизлар ўртасида социалистик мусобақани кучайтириш ва областимиздаги илғор сут соғучиларнинг ҳамда бузоқ боқучиларнинг иш методларини кенг ёйишга эришмоғимиз керак.

Коммунистик партия ва Совет ҳукумати хотин-қиз кадрларни тарбиялаш ва ўстириш тўғрисида тинмай ғамхўрлик қилаётганликлари туфайли республикамизда хотин-қизлар орасидан кўпгина раҳбар кадрлар етишиб чиқди. Хотин-қизлардан 12 киши министр ва министр ўринбосарлари вазифаларида ишламоқда.

Ўзбекистон хотин-қизлари давлатни идора қилишда актив иштирок этмоқдалар. Ўзбекистон хотин-қизларидан 16 киши СССР Олий Совети депутатидир. Булар орасида областимизнинг илғор хотин-қизларидан Тошкентдаги И. В. Сталин номли тўқимачилик комбинатининг донгдор тўқучиси Е. Ф. Визгалова, Ўрта Осиё Давлат университетининг доценти, физика-математика фанлари кандидати Ма'суда Султонова, Чирчиқ электрохимия комбинатининг донгдор новатори А. И. Маслова ўртоқлар бор.

Яқинда республикамизда бўлиб ўтган сайловларда хотин-қизлардан 172 киши Ўзбекистон ССР Олий Советига ва Қорақалпоғистон АССР Олий Советига депутат қилиб сайланди. Булар орасида областимизнинг 35 хотин-қизи бор. Тошкент область Советига депутат қилиб хотин-қизлардан 67 киши, шаҳар, район, қишлоқ ва посёлка Советларига депутат қилиб 2700 дан кўпроқ киши сайланди. Областимизда хотин-қизлардан 22 киши халқ судьялари ва 2000 га яқин киши халқ маслаҳатчилари бўлиб сайланганлар.

Бизнинг мамлакатимизда хотин-қизларнинг фан ва маданиятни эгаллашлари учун ҳамма имкониятлар яратиб берилган. Шунинг учун ҳам совет хотин-қизлари фан ва маданиятнинг барча соҳаларида эркаклар блан бир қаторда самарали меҳнат қилмоқдалар. Республикамизда хотин-қизлардан 13 фан доктори ва 400 фан кандидати етишиб чиқди. Фақат Тошкент олий ўқув юртларидагина 3000 га яқин ўзбек хотин-қизлари та'лим олмоқдалар.

Хотин-қизлар халқ маорифи ва соғлиқни сақлаш соҳаларида ҳам катта иш олиб бормоқдалар. Областимизда хотин-қизлардан 6000 дан ортиқ киши мактабларда қувноқ болаларимизга коммунистик тарбия бермоқда, 2000 дан ортиқ киши даволаш муассасаларида ишламоқда.

Совет давлати ватанпарвар хотин-қизларнинг фидокорона меҳнатини юксак тақдирламоқда. Ватан олдидаги хизматлари учун кўп хотин-қизларга Совет Иттифоқи Қаҳрамони ва Социалистик Меҳнат Қаҳрамони унвонлари берилди, мингларча хотин-қизлар орден ва медальлар блан мукофотландилар.

Коммунистик партия ва Совет ҳукумати оналар ва болалар тўғрисида тинмай ғамхўрлик қилмоқда. Бизда туғруқхоналар, консультациялар, болалар боқчалари ва яслилари учун ҳар йили миллиард сўмлаб маблағ сарфланмоқда. Кўпболали оналарга ва ёлғиз оналарга давлат ёрдами бериш тўғрисидаги қарор чиққанидан буён областимизда кўпболали ва ёлғиз оналарга 220 миллион сўмга яқин нафақа берилди. Шу жумладан фақат 1954 йилнинг ўзида 33 миллион сўмга яқин пул тўланди.

Коммунистик партия мамлакатимиз аҳолисининг ярмисини ташкил этган хотин-қизларимизни жамоат ишларига актив жалб қилишга, улар ўртасида сиёсий-тарбиявий ишларни кучайтиришга доим катта э'тибор бериб келди ва ҳозир ҳам э'тибор бермоқда. Аҳоли ўртасида оммавий ва сиёсий-тарбиявий ишларнинг савиясини кўтариш блан бирга, хотин-қизларга нисбатан нотўғри муносабатда бўлишга, уларнинг ҳақ-ҳуқуқларини камситишга, ҳатто айрим ҳолларда уларга бой-феодалларча муносабатда бўлиш ҳолларига қарши кескин кураш олиб боришимиз керак.

Қизларнинг мактаблардан сабабсиз кетиб қолишлари ёки балоғатга етмасдан туриб эрга берилиш ҳолларига йўл қўймаслигимиз ва мактабга кирган ҳарбир қизнинг 10 синфни битириб чиқишига эришмоғимиз керак. Актив, билимли хотин-қизларимизни раҳбарлик ишларига кўтариш ва уларга яқиндан ёрдам бериш—партия ташкилотларининг шарафли бурчидир.

Улуғ совет халқи блан биргаликда Хитой Халқ Республикаси, Европадаги халқ демократияси мамлакатларининг халқлари ҳам 8 Март байрамини катта муваффақиятларни қўлга киритган ҳолда кутиб олмоқдалар.

Капиталистик, мустамлака ва қарам мамлакатлардаги хотин-қизлар Халқаро хотин-қизлар куни — 8 Мартни эксплуатацияга қарши, қашшоқлик ва уруш сиёсатига қарши кураш шиори остида ўтказадилар. Ҳозирги вақтда Халқаро хотин-қизлар ҳаракатининг ўз жанговар маркази — Халқаро демократик хотин-қизлар федерацияси бор. Бу федерация 140 миллион кишини бирлаштиради ва унинг дун'ёдаги 66 мамлакатда миллий ташкилотлари бўлиб, у катта ва уюшган куч бўлиб қолди, тинчлик ва демократия душманлари бу куч блан ҳисоблашишга мажбур бўлмоқдалар.

Совет хотин-қизлари тинчлик учун курашучиларнинг олдинги сафларида бормоқдалар. Совет хотин-қизларининг антифашист комитети барча совет хотин-қизларини Жаҳон Тинчлик Кенгаши Бюросининг Мурожаатини, я'ни атом уруши тайёрлашга қарши чиқарган Мурожаатини актив равишда қўллаб-қувватлашга чақирмоқда.

Ш. САЛОМОВА,

Ўзбекистон КП Тошкент область комитети хотин-қизлар ўртасида ишлаш бўлимининг мудири.

Чигит экишгача бўладиган барча ишларни ўз вақтида бажарайлик!

☆ ☆

Қишлоқ хўжалик зараркунандаларини ҳозирданоқ йўқотайлик

Калинин, Ўртасарой, Уртачирчиқ, Сирдар'ё ва бошқа районларда ўтказилган текширишлар натижасида ҳозирги кунларда ҳавонинг исиши блан пахта далалари четларида, йўл ёқаларида айрим партов ва ялангликларда ўсаётган бегона ўтлардан кўп миқдорда шира, трипс ва айниқса ўргумчаккана болаларининг ва тухумларининг пайдо бўлганлиги ма'лум бўлди. Ба'зи жойларда битта баргда бу зараркунандаларнинг элликлаб тухуми топилмоқда.

Агар ҳозирнинг ўзида зараркунандалар шунчалик кўп пайдо бўлаётган бўлса, 1.5—2 ойлар мобайнида улар жуда ҳам кўпайиб кетиши турган гап. Бундан ташқари бегона ўтларда зарпечак ва девпечак борлиги сезилмоқда.

Ўртасарой районидаги Сталин номли, Свердлов номли, Ўртачирчиқ районидаги Каганович номли, «Ўзбекистон 30 йиллиги» колхозларида бедада фитономус қўнғизлари ҳам кўзга ташланмоқда.

Қишлоқ хўжалик зараркунандаларининг шу қадар кўплаб пайдо бўлиши уларнинг бегона ўтлардан тезда экинларга ўтиши хавфини туғдирмоқда. Агар ҳозирдан олди олиниб, тегишли чоралар кўрилмаса зараркунандалар бегона ўтлардан экинларга ўтгандан кейин уларни йўқотиш анча қийин бўлади, бу иш учун кўп меҳнат ва маблағ сарфлашга тўғри келади.

Бироқ, МТС ва колхозларнинг раҳбарлари пахта ва бошқа экин майдонлари атрофидаги бегона ўтларда пайдо бўлган зараркунандалар, бедада пайдо бўлган фитономус қўнғизларини ҳозирнинг ўзидаёқ йўқотиш тўғрисида тегишли тадбирларни кўрмаётирлар. Аксинча кўпгина МТС ва колхозларнинг раҳбарлари, агрономия ходимлари, ҳатто, ҳозирги кунларда зараркунандалар пайдо бўлиб урчиётган жойларни ҳам аниқ билмайдилар. Бунга Ўртасарой районидаги 2-нчи МТС директори Погорелов, Ўртачирчиқ районидаги 2-нчи МТС директори Цой Ин Гук, Ўртачирчиқ 1-нчи МТСининг Каганович номли колхозда ишлаётган агрономи Арабаджи ўртоқлар яққол мисол бўлаоладилар.

Зараркунандаларга қарши тадбирларни амалга оширишда бу йил ҳам ўтган йилги хатолар такрорланмоқда. Ма'лумки, ўтган йили бегона ўт ва дарахтлардаги зараркунандаларни йўқотиш тўғрисида эрта кўкламда чора кўрилмаганлиги натижасида ёзда ғўза ва бошқа экинлар кўп даражада зарарланган эди. Масалан, ўтган йил Янгийўл районидаги Ленин номли колхоз (раиси ўртоқ Кўчқоров) эрта кўклам тадбирларини амалга оширмаганлиги учун ёзда бу ишларга 180 минг сўмдан кўпроқ маблағ сарф қилди. Шунда ҳам экинларни зараркунандалардан бутунлай тозалаб олишга эришмади. Аммо зараркунандаларга қарши курашнинг эрта муддатларида бошлаган колхозлар, масалан, Янгийўл районидаги Свердлов номли колхоз (раиси ўртоқ Шораҳмедов), Сирдар'ё районидаги Охунбобоев номли колхоз (раиси ўртоқ Убайдуллаев), Ўртасарой районидаги «Полярная звезда» колхози (раиси ўртоқ Ким Пен Хва) ва бошқалар экинларни зараркунандалардан деярлик тамом сақлаб қолиш блан бирга анча маблағ ва меҳнатни тежадилар. Экинлардан мўл ҳосил етишди. Бу колхозлар бу йил ҳам зараркунандаларга қарши кураш ишларини эрта бошлаб юбордилар. Улар ҳозирги кунларда уватлар, йўл ёқаларидаги бегона ўтларни, дарахтларни, шунингдек бедапояларни дориламоқдалар. Ҳатто бу ишда самолётлардан ҳам фойдаланмоқдалар. Ҳозирги кунларда областимиз колхозларининг асосий вазифаси, бегона ўтлардаги зараркунандаларни йўқотишдан иборат. Дала атрофларидаги бегона ўтлар йўқотилса, уларнинг ўрни ва тут дарахтлари дориланса зараркунандалар ғўза ва бошқа экинларга ўтишга улгурмасданоқ йўқ бўлиб кетади.

Ҳозир ҳамма МТСларда дизель ёғи бор. МТС директорлари давлат агрономлари орқали зараркунандаларга қарши курашиш тадбирларини амалга оширишлари, биринчи навбатда, ўсаётган бегона ўтларга ва дарахтларга дори пуркашлари керак. Бунинг учун етарли миқдорда ОДН машиналари ажратилиши ва улар зарур бўлган шланглар блан та'минланиши зарур.

Ҳозир бедапоялардаги фитономус қўнғизларини ва ундан кейин уларнинг қуртларини қириб ташлаш учун тегишли чоралар кўрилиши керак. Бу ишни тезда бажариш мақсадида дориларни самолётлардан сепиш ма'қул.

Колхоз раҳбарлари дарҳол зарур бўлган дориларни ташиб келтиришлари, уларни ишлатишга тайёрлашлари ва бунинг учун махсус доимий ишлайдиган бригадалар ташкил этишлари керак. Колхозлардаги энтимолог техниклар дорилаш ишларини ўз вақтида сифатли қилиб ўтказишга бошчилик қилишлари зарур.

Дорилаш блан бир вақтда йўл ёқаларидаги, ариқ бўйиларидаги, уват, марзалардаги бегона ўтлар чопиш, ҳайдаш ва бошқа усуллар блан йўқотилиши, бу ишлар далаларни текислаш ишлари блан мустаҳкам боғлаб олиб борилиши лозим.

Бегона ўтлардаги зараркунандаларни ўтган йилги ўт қолдиқларини турган жойида куйдириш йўли блан ҳам йўқотиш мумкин. Бу ҳолда ёнғинга қарши хавфсизлик қоидаларига қаттиқ риоя қилиб ишлаш зарур.

Ғўза ва унинг асосий йўлдоши беда блан бирга сабзавот, полиз экинларини, боғ ва токзорларни ҳам зараркунандалардан сақлаш керак. Акс ҳолда, зараркунандалар бу экинлар ҳосилини камайтирибгина қолмасдан, балки улардан ғўза ва бедага ҳам бемалол ўтабирадилар.

Ҳозирги ма'лумотлар, бу йил асосий қишлоқ хўжалик экинлари зараркунанда ва касалликларининг одатдагидан кўпроқ тарқалаётганини кўрсатмоқда. Зараркунанда ва касалликлар бирдан кўпайиб, экинларни босиб кетмаслиги, демак ҳосилни сақлаб қолиш учун зараркунанда ва касалликларни ўз уясида ҳозирнинг ўзиданоқ йўқотиш жуда катта аҳамиятга эгадир. Шунинг учун ҳарбир колхоз ва совхозда далалар, боғ ва токзорлар доим қунт блан текширилиб борилиши, агар зараркунандалар пайдо бўлганлиги билинса, дарҳол уларга қарши профилактик тадбирлар кўрилиши керак. Шундагина биз ғўза ва бошқа экинларни ва уларнинг ҳосилини зараркунандалардан тўла сақлаб қоламиз ва кўп маблағ ва меҳнатни тежаймиз. МТС ва колхозларнинг раҳбарлари бунга э'тибор қилишлари ва ғанимат кунларни асло бой бермасликлари керак.

С. БОНДОРЕНКО,
Область қишлоқ хўжалик бошқармаси зараркунандага қарши кураш бўлимининг бошлиғи.

Бўка районидаги 1-нчи МТСнинг илғор слесари Х. Жалилов тракторлар поршенини комплектлашда зўр ғайрат блан ишлаб, кунлик нормани 130—150 процентга етказиб бажармоқда. **Суратда:** слесарь **Х. Жалилов** (ўнгда) ва моторларни ремонт қилиш бригадасининг бошлиғи **А. И. Волошченко** ўртоқлар.

А. Аверьянов фотоси.

Илғорлар тажрибаси ўрганилмоқда

Мирзачўл район партия комитети яқинда райондаги колхозларнинг раислари, бригада ва звено бошлиқлари, шунингдек қишлоқ хўжалик мутахассисларидан иборат 50 кишилик группа ташкил қилиб, уларни райондаги Жданов номли колхознинг пахтани янги, прогрессив усулда етиштириш, шўр ерларни ювуш, янги ерларни ўзлаштириш, ерни чигит экишга тайёрлаш тажрибалари блан таништирди.

Группа қатнашчилари Жданов номли колхознинг П. Жабборов, У. Қорабоев, А. Худойбердиева, К. Маматқулов ўртоқлар бошлиқ бригадаларда бўлдилар ҳамда МТСнинг шу колхозга хизмат қилаётган ўртоқ Кокоров бошлиқ трактор бригадасининг ишларини кўрдилар.

Колхозда бу йил 600 гектар ерга чигит торқаторлаб, шу жумладан 115 гектар ерга 45x45 ва 45x60 сантиметр схемасида уялаб экилади. Чигит экиш учун ажратилган ерлар ҳайдалиб қўйилган. Айрим шўрхок ерлар бир-икки марта ювилди. Ҳайдалган ерларнинг намини сақлаш учун бороналаниб, мола бостириб қўйилди. 50 гектар ер Т. С. Мальцев усулида ишланди.

Ерлар унумдорлигига қараб асосий ҳайдашда ҳархил миқдорда ўғитланган. Бедадан чиққан ерлар асосан суперфосфат блан ўғитланиб, уларга маҳаллий ўғит солинмаган. Бирнеча йилдан бери чигит экилиб келинаётган ерларга минерал, шу блан бирга кўп миқдорда маҳаллий ўғитлар солинган. Янги беда экиш учун энг кучсиз ерлар ажратилган ва булар ҳам суперфосфат блан ўғитланган.

Колхозда суғориш шохобчалари тамомила тозаланган. Зовурлар чуқурланиб, ернинг мелиоратив ҳолати доим яхши бўлиб туриши учун замин яратилган.

Қўшни, Гулистон районн колхозларининг раҳбарлари, қишлоқ хўжалик мутахассисларидан иборат 30 кишилик бир группа ҳам Жданов номли колхознинг ишлари блан танишдилар.

Ғ. ҚЎЗИЕВ.

Умумий сўз ўрнига амалий иш қилиш керак

МТС идораси олдида тўпланган бирнеча киши директорнинг келишини кутиб ўзаро суҳбатлашиб ўтиришар эди. Директор идорага кириб келиши блан ўрта бўйли секретарь қиз директорни райондан телефонга чақираётганини хабар қилди.

— Эшитаман, раҳмат, ёмон эмас... Ер ҳайдашнинг боришими? — Директор стол устида ётган қоғозларни титкилаб гапира кетди, — кечаги ҳайдалган ер 27 гектар, бугунгиси эса 22 гектар... Тўғри, камчилигимиз жуда кўп, ўртоқ Ўтабоев, ер ҳайдаш сур'атини эртадан бошлаб тезлатамиз. — МТС директори ўртоқ Даянаев район ижроия комитетининг раисини ишонтирди ва тракторларнинг унумли ишлаши учун колхозларда етарли шароит йўқлиги ва тракторчилар етишмаслиги ҳақида ҳамда колхоз раислари устидан шикоят қилди.

Директорнинг қабулхонасида навбат кутиб ўтирган йигит кабинетга кирар экан, ўз тракторидан шикоят қилди:

— Ахир тракторни ремонтга олиб келганим ўтган йилнинг декабрь ойида бўлса-ку...

— Тракторингиз НАТИ, номери 37 бўлса керак, февраль ойининг бошида ремонтдан чиқарилган эди, — деб директор тракторчининг сўзини бўлди. Шу вақтда секретарь қиз кабинетга кириб директорнинг Тошкентдан телефонга чақирилганлигини билдирди.

— Тракторлар ремонтининг бориши ёмон эмас, лекин ба'зибир муҳим запас қисмлар етишмайди, — деб директор шикоятомиз сўзини давом эттирди.

Область қишлоқ хўжалик бошқармаси раҳбарларидан бири қолган трактор ва қишлоқ хўжалик машиналарининг тез кунда ремонтини тамомлаш ва ер ҳайдаш ишларини қизитиб юборилиши тўғрисида узундан-узоқ топшириқ берди.

Бу топшириқларни қабул қилган МТС директори ўртоқ Даянаев: — «Албатта бажарамиз, камчиликларни тугатамиз»,— деб ва'да қилди.

МТС зонасидаги колхозларда кўклам экиш кампаниясини ҳартарафлама зўр тайёргарлик блан ўтказиш ўрнига МТС раҳбарлари қайта-қайта ва'да беришга ўрганиб қолганлар. Улар вақтнинг ўтиб боришига қарамай, ҳали ҳам умумий сўздан амалий иш афзаллигини билмаётирлар.

Бу йил кўкламда МТС хизмат қиладиган колхозларда 6400 гектар ер ҳайдалиши лозим. Эндигина 1012 гектар ер ҳайдалган, бу 15,4 процентни ташкил этади.

МТС директори Даянаев, бош агрономи Маҳбубов ва бош инженер Чукметов ўртоқлар колхозлардаги тракторларнинг тўла ва унумли ҳамда сифатли ишлашига қулай шароит яратиб бермаганлар, бу тўғрида ғамхўрлик қилмаётирлар. Бунинг устига тракторлар сифатсиз ремонт қилинмоқда.

Ремонтдан чиқарилган тракторлар колхоз далаларига етмасдан бузилиб яна МТС устахонасига қайтиб келмоқда. Бунинг исботи учун қуйидаги фактларни келтирамиз:

С—80 маркали трактор ремонтдан чиқарилиб Андреев номли колхозда 4 гектар ер ҳайдади ва шундан кейин бузилиб қолди. У. МТС устахонасига қайтиб келди. Киров номли колхозга қарашли НАТИ трактори (тракторчиси ўртоқ Абдураҳмон Қўшиев) узоқ вақт ремонт қилиниб, колхозга жўнатилиши олдидан МТС паркидан чиқмасданоқ бузилиб яна ремонтга қўйилган.

Шунингдек, Андреев номли ва Киров номли колхозларда ҳам бузилиб қолиб, бирнеча кунлаб бекор туриб қолган тракторлар бор.

МТСда чигитни янги усулда экиш, ғўзани парвариш қилиш учун машиналарни янги усулга қайта мослаштириш ўз ҳолига ташлаб қўйилган. 5 та «универсал» чигитни 45x45 сантиметр схемасига мослаб қайта ускуналаштириш планлаштирилган, лекин буларнинг биттаси ҳам тайёр эмас.

Ҳозирги куннинг энг муҳим ишларидан бири-ғалла экишдир. МТС зонасидаги колхозлар 3488 гектар ерга буғдой, арпа ва мойли экин экишлари керак. Афсуски, ғанимат кунлар ўтиб кетишига қарамай, эндигина 127 гектар ерга ғалла экилган. Аммо МТС раҳбарларини бу аҳвол ташвишлантирмаётир.

Оҳангарон район 2-нчи МТС зонасидаги колхозларда кўклам экиш кампаниясига тайёргарликдаги камчиликларни тезда тузатишлари керак. МТС директори Даянаев, бош агроном Махбубов ва бош инженер Чукметов ўртоқлар колхозларда тез-тез бўлишлари, қоғозбозлик блан шуғулланиш ўрнига кўклам экиш кампаниясига конкрет, оператив раҳбарлик қилишлари лозим.

А. А'ЗАМОВ.

Ер чигит экишга тахт

Сирдар'ё районидаги Тарас Шевченко номли колхознинг ўртоқ Т. Маманов бошлиқ бригада а'золари ўтган йили фидокорона меҳнатлари туфайли пахтадан юқори ҳосил етиштирган эдилар. Улар бу муваффақиятлари блан кифояланиб қолмай, бу йил янада мўл ҳосил олиш учун ғайратларига ғайрат қўшиб, кўкламги дала ишларини кенг кўламда қизитиб юбордилар.

Бу йил улар 70 гектар майдонга чигитни янги, прогрессив усулда экиш учун шу вақтдан бошлаб пухта замин ҳозирламоқдалар. Улар пахта майдонларини ўғитлаб, сифатли ҳайдадилар. Шунингдек, далага 60 тоннадан ортиқ маҳаллий ўғит ҳам чиқариб қўйилди. Улар экиш кампаниясини шайланиб кутиб олиш мақсадида барча резервлардан унумли фойдаланиб, пахта майдонларини кўкламги чигит экишга тахт қилиб қўйдилар.

З. ОРТИҚОВ.

ЧОРВАЧИЛИК МАҲСУЛОТЛАРИНИ ТОБОРА КЎПАЙТИРАЙЛИК!

Тошкент область колхозларидаги сут соғучи, бузоқ боқучи хотин-қизлар область кенгаши қатнашчиларининг барча чорвачилик ходимларига

МУРОЖААТИ

КПСС Марказий Комитетининг январь Пленуми мамлакатимиз колхозлари, совхозлари ва барча қишлоқ хўжалик ходимлари олдига жамоат чорвачилигини янада ривожлантириш, моллар зотини яхшилаш ва уларнинг маҳсулдорлигини ошириш вазифасини қўйди.

Сигирчилик — жамоат чорвачилигининг энг муҳим соҳаси ҳисобланади. Сигирчиликни ривожлантириш — мамлакатимиз аҳолисининг озиқ-овқат маҳсулотига бўлган эҳтиёжини тўла қондиришда асосий воситалардан биридир.

Партия ва ҳукуматимиз республикамизда, шу жумладан областимизда жамоат чорвачилигини тобора ривожлантириш учун чорвадорларимизга доимо ғамхўрлик қилмоқдалар ва ёрдам бераётирлар. Колхоз фермаларида сигирлар зотини яхшилаш ва шу йўл блан уларнинг маҳсулдорлигини ошириш учун ўз Ватанимизда етиштирилган наслдор моллар келтирилмоқда. Сигирчилик фермаларидаги асосий ишлар механизацияланштирилмоқда, янги типда сигирхона, бузоқхоналар, силос иншоотлари қурилиб, чорвачиликнинг моддий-техника базаси мустаҳкамланмоқда.

Областимиздаги кўпгина колхозлар ана шу имкониятлардан тўла ва самарали фойдаланиб, сигирлардан кўплаб сут соғиб олмоқдалар, бузоқларни зоотехника қоидаларига қат'ий риоя қилган ҳолда парвариш қилиб, мол сонини кўпайтирмоқдалар ҳамда унинг зотини яхшиламоқдалар.

Янгийўл районидаги Сталин номли, Свердлов номли, Мирзачўл районидаги «Октябрь», Калинин районидаги Ворошилов номли, Сталин номли, Оржоникидзе районидаги Сталин номли ва бошқа бирқанча колхозлар пахтачилик блан бир қаторда сигирчиликни ривожлантиришга алоҳида э'тибор бермоқдалар.

Сут соғучилар, бузоқ боқучилар жамоат чорвачилигини ривожлантиришда ва унинг маҳсулдорлигини оширишда ҳал қилучи роль ўйнайдилар. Янгийўл районидаги Сталин номли колхознинг сут соғучиси Фотима Ях'ёева былтур ҳарбир сигирдан 3704, шу райондаги Свердлов номли колхознинг сут соғучиси Ксения Толмачева 4390, Оржоникидзе районидаги Сталин номли колхознинг сут соғучиси Дилбар Саҳобиддинова 2242, Мирзачўл районидаги «Октябрь» колхозининг сут соғучиси Нина Соколова ўзига бириктирилган бушуев зотли сигирларнинг ҳарбиридан 1744 литрдан сут соғиб олдилар.

Сирдар'ё районидаги «XVIII партконференция» колхозининг бузоқ боқучиси Забур Исумбетова ўз боқимидаги 26 бузоқни тўла сақлаб қолиш блан бирга, уларнинг тирик вазнини суткасига 800 граммдан ўстиришга эришган. Шунингдек, Янгийўл районидаги Свердлов номли колхознинг бузоқ боқари Мария Батарина, шу райондаги Сталин номли колхознинг бузоқ боқари Ольга Рефтова, Мирзачўл районидаги «Октябрь» колхозининг бузоқ боқари Анастасия Шмакова ва бошқа ўртоқлар ҳам ана шундай юксак кўрсаткичларга эришмоқдалар.

Бироқ, областимиздаги бирқанча районлар ва кўпгина колхозларда чорвачиликни, айниқса сигирчиликни ривожлантиришга етарли даражада аҳамият берилмаётир. Бекобод, Верхне-волинск, Гулистон, Пискент ва бошқа районлардаги колхозларда сигирлар қўлда боқилмайди, янги типда чорвачилик бинолари қурилмаётир, мустаҳкам ем-хашак базаси яратилмаган, сигирларнинг кўп қисми қисир қолиб кетмоқда, молларни парвариш қилишда зоотехника қоидаларига кам амал қилинаётир. Шунинг натижасида сигирлардан жуда оз миқдорда сут соғиб олинмоқда, уларнинг зоти яхшиланмаётир.

Биз, сут соғучи, бузоқ боқучи хотин-қизлар область кенгашининг қатнашчилари КПСС Марказий Комитети январь Пленуми қароридан келиб чиқадиган конкрет вазифамизни муҳокама қилдик. Сигирчиликни янада ривожлантириш ҳозирги кундаги энг муҳим вазифа бўлиб қолди. Шунинг учун барча колхозлардаги чорвадорлар ўртасида социалистик мусобақани кучайтириш ва шу йўл блан сут ҳамда сут маҳсулотини кўпайтиришга эришиш керак.

Биз, 1955 йилда ҳарбир сигирдан область бўйича ўрта ҳисоб блан 800 литрдан, шу жумладан Калинин райони бўйича 1400, Қорасув райони бўйича 1100, Оржоникидзе райони бўйича 1400, Тошкент райони бўйича 1000 литрдан сут соғиб оламиз. Бунинг учун ҳамма колхозларда сигирларни қўлда боқишга кўчирамиз, сигир боқишни янада яхшилаймиз, уларни йил бўйи кўк-хўл ем хашак блан та'минлаймиз.

Энг яхши жайдари ва дурагай молларни танлаб олиш, уларни боқиш ва асраш шароитини яхшилаш йўли блан подадаги сигирларни яқин йиллар ичида саралаб оламиз. Бунинг учун бузоқларни онасидан ажратиб боқамиз ва уларни зоотехника қоидалари асосида парвариш қилишни йўлга қўямиз.

Олтиойли насли бузоқларнинг суткасига тирик вазнини 600 грамм, жайдари бузоқларни эса 500 граммга кўпайишига эришамиз.

Сигирлардан кўпроқ сут олишга эришиш мақсадида ем бўладиган ва силос қилинадиган экинларни кўпроқ экамиз. Маккажўхори, беда, хашаки тарвуз, кабачки, лавлаги майдонини суғориладиган ва баҳорикор ерлар ҳисобига кенгайтириш учун курашамиз.

Сутчилик фермасидаги ишларни қат'ий режим асосида ташкил этамиз ва сигирлар, бузоқларни аниқ рационларга мувофиқ боқамиз, рационларни ҳарбир сигирнинг хусусиятини ҳисобга олган ҳолда ой сайин ўзгартириб турамиз.

Сигирхона ва бузоқхоналарда санитария ва ветеринария қоидаларига тўла риоя қиламиз. Молларни, охирларни доим озода тутамиз. Турли юқумли касалликлар пайдо бўлишига йўл қўймаслик учун молхоналарни вақт-вақтида дезинфекциялаб, сигир ва бузоқларни ветеринария кўригидан ўтказиб турамиз. Касал молларни бошқа жойга кўчириб даволаймиз.

Сигирларни электр аппарат блан соғишга кўчирамиз, электр аппарат блан сут соғиш техникасини пухта эгаллаймиз ва бу соҳада ўз малакамизни тинмай оширамиз ҳамда тажрибаларимизни ўртоқлашамиз.

Зоотехника учётини тўғри уюштирамиз. Ҳарбир сигирдан соғилган сутни, бузоқлар тирик вазнининг суткалик ошишини кунт блан ҳисобга олиб борамиз. Ем-хашак рационларини тузишда, сигирларнинг сутини ошириш тадбирларини белгилашда ана шу ма'лумотларга қараб иш қиламиз.

Сигирларнинг қисир қолишига мутлақо йўл қўймаймиз. Сигирни туққандан кейинги бир-бирярим ой ичида албатта қочирамиз.

Фермалардаги ишларни механизациялаш йўли блан сут соғучи, бузоқ боқучи ва мол боқучиларнинг ишини енгиллаштирамиз. Бутуниттифоқ қишлоқ хўжалик виставкасига қатнашиш шарафига эга бўлиш учун сут соғучи, бузоқ боқучи ва барча чорвадорлар ўртасида социалистик мусобақани кучайтириб юборамиз.

КПСС Марказий Комитети январь Пленуми қарорида кўрсатилган тадбирларни тўла амалга ошириш мақсадида сут соғиш ва бузоқ боқишда янгидан-янги муваффақиятларга эришиш учун астойдил курашамиз.

Партия ва Ҳукуматимизнинг халқ фаровонлигини ошириш йўлида қилаётган меҳрибончилигидан ғоят руҳланган ҳолда мамлакатимиз аҳолисини яқин йиллар ичида мўл-кўл озиқ-овқат маҳсулотлари блан та'минлаш ишига биз ҳам ўзимизнинг муносиб ҳиссамизни қўшамиз.

Бу Мурожаат сут соғучи ва бузоқ боқучи хотин-қизларнинг область кенгашида 1955 йил 24 февральда муҳокама қилиниб қабул этилган.

Сигирларни машина блан соғишни ўзлаштирайлик

ЧОРВАДОРЛАРГА ЁРДАМ

КПСС Марказий Комитети январь Пленуми аҳолининг сут, мой, гўшт, тухум ва бошқа чорвачилик маҳсулотларига бўлган талабини та'мин этиш учун чорвачилик маҳсулотларини етиштиришни кўпайтириш ҳақида тарихий қарор қабул қилди.

Молларни оғилда боқиш уларнинг маҳсулдорлигини оширишнинг энг муҳим шартларидан бири эканлигини областимизнинг кўпчилик илғор колхоз ва совхозлари яхши биладилар. Янгийўл районидаги Сталин номли, Свердлов номли, Қорасув районидаги Ленин номли, Калинин районидаги Сталин номли, Ворошилов номли ва бошқа кўпгина колхозларда сигирлар молхоналарда боқилиб, уларнинг маҳсулдорлиги анча оширилди. Бу хўжаликларнинг чорва фермаларида ҳар бир сигирдан йилига ҳатто 3—4 минг килограмм ва ундан ҳам кўп сут соғиб олинмоқда.

Чорва фермаларидаги кўп меҳнат талаб қиладиган ишларни машиналаштириш меҳнат унумини оширади, ишчи кучига бўлган эҳтиёжни икки-икки ярим баравар камайтиради.

Сигирлар машина блан соғилганда меҳнат унуми анча ортади. Масалан сут қўл блан соғилганда ҳарбир соғучи 8—10 сигирни аранг соғса, машина блан 15—20 ва ундан ҳам кўп сигирни бемалол соғаолади. Сигирлар машина блан соғилиб келинаётган 4-нчи «Вревский» совхозида, Янгийўл районидаги Свердлов номли колхозда ҳар соғучига 13—16тадан сигир бириктириб қўйилган.

Сигирларни машина блан соғиб 1954 йилда 14 сигирдан 48000 килограмм сут олган Янгийўл районидаги Свердлов номли колхознинг а'зоси Мукамбар Мусаева: «Фақат ба'зи зотли сигирларнигина машина блан соғиш мумкин, деган фикрларнинг хатолигини биз ўз тажрибамизда кўрдик, биздаги зотли, жайдари ва зоти яхшиланган сигирларнинг 90 проценти машина блан соғилмоқда. Бу бизнинг меҳнат унумимизни ва унга тегадиган ҳақни оширди, сигир соғишда чарчаш ва билак оғриши каби ҳоллардан қутилдик», дейди.

Свердлов номли колхозда сигирларни машина блан соғишдан ташқари, молларни суғориш, ем-хашакни егизиш учун тайёрлаш ишлари ҳам машиналаштирилган. Аммо сигирларни оғилда боқишга кўчириш учун намунали молхоналар қурган уни механизация воситалари блан ускуналаш имконига эга бўлган, лекин бу воситалардан фойдаланмайдиган колхозларимиз ҳам бор. Масалан, Қорасув районидаги Ленин номли колхоз 1953 йилда 100 бош қорамол учун қишлик ва ёзлик бино қуриб, у сигирларни машина блан соғиш, автопоилка блан суғориш, ем-хашакни молга егизиш учун тайёрлаш машиналари блан ускуналаган эди. Аммо ҳозиргача бу колхозда сигирларни машина блан соғиш иши мутлақо йўлга қўйилмаган. Ем-хашакни молга едириш учун тайёрлаш машиналари ҳам ишлатилмай ташлаб қўйилган.

Сигирлар «ЗТДА» маркали уч тактли соғиш аппарати блан соғилади. Бу аппарат (машина)нинг иши бузоқнинг сигирни табиий эмиши принципига асосланган.

Соғиш установкаси 100 бош сигирни соғишга мўлжалланган бўлиб, у молхонанинг ўрта қисми ёки бирор чеккасидаги алоҳида хонага ўрнатиладиган электр двигатели, ваккум-насос, ваккум-баллон, ваккум-регулятор ҳамда соғучиларга кўринарли жойга ўрнатиладиган ваккумметр, шунингдек 10 та соғиш аппарати, иккита запас челак, аппаратни тозалаш учун чўткалар, стаканчаларни йиғиш асбоби ва 200 метрга яқин арматур трубалар комплектидан иборат. Соғиш установкасининг трубалари моллар охирининг устидан ўтказилиб, ҳар иккита охирнинг ўрталиғида трубага биттадан жўмрак ўрнатилади. Бу жўмраклар резина шланглар орқали соғиш аппаратига уланади. Аппарат станокчаларидаги резинкалар бўғизини cозлаш йўли блан уларни катта-кичик қилиб мослаш мумкин.

Сигирларни машина блан соғишга ўргатиш учун биринчи кун қуруқ аппарат охир ўрталиғига, иккинчи кун ҳарбир сигир ёнига келтириб қўйилади ва сигир қўл блан соғилаверади, кейинги кунларда эса сигирни қўл блан соғиш пайтида аппарат сигир ёнида сал ишлатилиб қўйилади. Сигир аппаратдан ҳуркмайдиган, унга э'тибор бермайдиган бўлгунча бу иш давом эттирилиб, сўнгра машина блан соғиш бошланади.

Зоотехник ва ветеринар ходимлар маслаҳати блан дастлаб хўжаликдаги сигирлардан 15—20 таси машина блан соғишга ўргатилади. Бу сигирлар машина блан соғишга ўргангандан кейин бошқа сигирлар ўргатилади.

Сигирларни машина блан соғишдан олдин уларнинг елин ва эмчаклари иссиқ сув блан ювилиб, қуриқ сочиқ блан артилади, кейин елинни силаб, уқалаб ийдирилади ва ҳар эмчак бир мартадан қўл блан алоҳида кружкага соғилади, сўнгра эмчакларга аппарат стаканчалари қўйилади.

Ҳарбир сигирни соғиш 4—7 минут давом этади. Соғиш челагига сут тушаётганлиги резина трубканинг челакка уланадиган учидаги шиша трубкадан кўриниб туради. Сут тушиши тўхтаганда аппарат жўмраги бекитилиб, стаканчалар дарҳол сигир эмчакларидан олинади ва елинлари яна уқаланиб, чаласи қўл блан соғиб олинади. Соғучилар соғиш аппаратидан фойдаланиш тартибини пухта ўрганишлари лозим.

Сигирнинг елинини камида 45 градусли иссиқ сув блан ювиш керак. Ҳар гал соғишдан кейин аппаратни дастлаб совуқ сув блан, сўнгра 85 градусли иссиқ сув блан чайиш лозим. Ҳар куни бир марта аппарат коллектори қисмларга ажратилиб ювилади. Аппаратни ҳар гал ишлатишдан олдин, албатта чайиш, қиш кунларида аппарат совиб қолганда эса ҳар сигирни соғишдан олдин 85 градусли иссиқ сув блан чайиб ювиш керак.

Ҳафтада бир марта аппаратни қисмларга ажратиб, 50—60 даражагача иситилган бир челак сувга 40 грамм кальцинацияланган сода қўшиб тайёрланган эритмада чўтка блан яхшилаб ювиш, сўнгра детальларни 85 даражали иссиқ сувга 30 минут солиб қўйиш лозим. Аппарат тозалаб ювилгандан кейин барча резина қисмлари янгилари блан алмаштирилади. Чиқариб олинган резина қисмлар 2—3 ҳафта сақланса улар ўзларининг дастлабки ҳолатини тиклайди, сурункасига ишлатилгандагига нисбатан уларнинг ишлаш муддати 2—3 марта ортади.

Аппаратни дезинфекция қилиш учун иссиқ бўлмаган ҳолларда 10 литр совуқ сувга 10 грамм хлорли оҳак қўшиб эритма тайёрланиб, аппарат шу эритма блан ювилади.

Бир—икки ой оралатиб барча трубопроводлар ваккум-насос орқали сода эритмали иссиқ сув юборилиб ювилади.

Соғиш установкасининг тўхтовсиз ва сифатли ишлаши учун уни авайлаб ишлатиш ва унга қараш қоидаларига қат'ий риоя қилиш зарур.

Поршенли ваккум-насоснинг картеридаги мой ҳар ҳафтада бир марта текширилади ва кам бўлса қуйилади. Насосга 1,5 килограмм мой кетади. Ратацион ваккум-насосга дастлаб 350 грамм мой қуйиб, кейин ҳар 8 соат ишлагандан кейин 150 граммдан қўшимча мой қуйиб турилади. Насосларга автол ёки машина мойи ишлатилади.

Электр двигательга зўр келмаслик учун насосни ишлатишга бошлашдан олдин ҳар гал ваккум-баллон ёки трубопроводдаги бирор жўмрак очиб қўйилади. Ваккум-баллонга йиғилиб қолган силқинди сув ҳар куни жўмрак орқали чиқариб олинади.

Системадаги ваккумнинг миқдори аппарат ишининг сифатига катта та'сир этади. Соғиш аппарати ишлатилганда системадаги ваккум-симоб устунчаси ҳисобида 35 сантиметрдан кам ва 38 сантиметрдан ортиқ бўлмаслиги лозим.

Соғиш аппаратининг нотўғри ишлаши кўпинча аппаратнинг нотўғри йиғилишидан, яхши тозаланмаганлигидан ёки резина қисмларининг ейилиб-эскириб, чўзилиб қолганлиги сабабидан бўлади.

Ба'зан сигирнинг тепиб юбориши ёки эҳтиётсизлик натижасида сут соғиб турилган пайтда сут челаги ағдарилиб кетади. Бу ҳолда челакни дарҳол турғизиб соғиш давом эттираолаверади, аммо барча сигирлар соғилиб бўлгандан кейин бутун установка ювилиши керак. Акс ҳолда трубалар сут блан ифлосланиб, тешиклар торайиб қолади.

Иш вақтида ваккум-насоснинг ремени чиқиб кетса ёки ток тўхтаб қолса дарров стаканчаларни сигир эмчакларидан чиқариб олиб, сигирни қўл блан соғиб, сутни тўхтатмаслик керак. Установка юргизилиб, тегишли ваккум ҳосил этилгач, қолган сигирларни машина блан соғиш давом эттирилаверади.

Социалистик қишлоқ хўжалигимизда бирнеча йилдан буён қўлланиб келаётган бирнеча минг соғиш установкаларининг ишлатилиши, турли илмий-текшириш муассасаларининг ўтказган илмий ишлари ва илғор чорвадорларнинг тажрибалари сигирларни машина блан соғишнинг устунлигини ва қулайлигини исботлади.

КПСС Марказий Комитети январь Пленуми қарорида сут ва сут маҳсулотлари ишлаб чиқаришни 1960 йилда 1954 йилга нисбатан 1,8 баравар ошириш вазифаси қўйилган. Колхозларимиз машина блан соғишни яқин кунларда ўзлаштиришлари лозим. МТС зоотехниклари, механизатор ходимлар ва қишлоқ хўжалигининг барча мутахассислари эса колхозларимизга яқиндан ёрдам беришлари керак.

И. СОЛИХОВ,
инженер-механик

Хавфсизлик кенгашида

НЬЮ-ЙОРК, 5 март. (ТАСС). 4 мартда Хавфсизлик Кенгашининг мажлиси бўлди. Дастлабки кун тартибидаги «Палестин масаласи» деган умумий пунктда икки модда бор: 1) Газа яқинида Миср томонидан контроль қилинаётган территорияда Исроил қуролли кучларининг 1955 йил 28 февральда Миср қуролли кучларига қарши қилган агрессив ҳаракати тўғрисида Мисрнинг шикояти; 2) Ярашп тўғрисидаги умумий битим ва Хавфсизлик Кенгашининг резолюцияси Миср томонидан ҳали ҳам бузилаётганлиги тўғрисида Исроил ҳукуматининг шикояти.

Дастлабки кун тартиби тасдиқланганидан кейин, АҚШ вакили биринчи бўлиб сўзга чиқди. У бўлиб ўтган можаро тўғрисида яраш ҳақидаги аралаш Исроил — Миср комиссиясидан доклад олинганига қадар ва кузатувчилар штабининг бошлиғи Хавфсизлик Кенгашининг мажлисига етиб келганига қадар биринчи масалани қараб чиқмасликни таклиф этди. Франция, Англия, Эрон, Янги Зеландия, Перу ва Бразилия делегатлари АҚШ вакилининг таклифини қувватладилар.

Хавфсизлик Кенгаши АҚШ делегациясининг таклифини қабул қилди ва шундан кейин раис мажлисни ёпди.

БМТ Қуролсизланиш комиссияси Кичик комитетининг мажлиси

ЛОНДОН, 4 март. (ТАСС). Бугун Ланкастер — Хаузда Франция вакили Жюль Мок раислигида БМТ Қуролсизланиш комиссияси Кичик комитетининг навбатдаги мажлиси бўлди.

Кичик комитетнинг келгуси мажлиси 8 мартга белгиланди.

ГДР ХАЛҚ ПАЛАТАСИНИНГ МУРОЖААТИ ҒАРБИЙ ГЕРМАНИЯ УЛКАЛАРИНИНГ ЛАНДТАГЛАРИГА ТОПШИРИЛДИ

БЕРЛИН, 6 март. (ТАСС). АДН агентлигининг берган хабарига қараганда, Германия Демократик Республикаси (ГДР) Халқ палатасининг делегацияси 1955 йил 2 мартда ГДР Халқ палатасида қабул қилинган ва немис халқига қарата чиқарилган мурожаатни республика Халқ палатаси президиумининг топшириғи блан кеча Ғарбий Германия ўлкалари ландтагларининг раисларига топширганлар.

Мурожаатга илова қилинган хатда, Ғарбий Германия ландтаглари мамлакатни тинч йўл блан қайта бирлаштириш масаласи юзасидан бутун Германияда дарҳол референдум (овозга қўйиш) ўтказиш тўғрисида халқ палатаси томонидан қилинган таклифга ўзларининг муносабатларини билдирсинлар, деб илтимос қилинган.

АҚШГА СОВЕТ ВАҚТЛИ МАТБУОТИНИ КИРИТИШНИНГ ТАҚИҚЛАНГАНЛИГИГА ҚАРШИ НОРОЗИЛИКЛАР

НЬЮ-ЙОРК, 6 март. (ТАСС). «Крисчен сайенс монитор» газетасининг хабар беришича, Калумбия университетининг профессори Луис Хеккер «Халқаро маориф институти конференциясида» нутқ сўзлаб, Қўшма Штатлар ҳукуматини совет вақтли матбуотини Қўшма Штатларга киритишни тобора кўпроқ чеклаётганлиги учун танқид қилган.

Газетанинг ёзишича, ҳукуматнинг бу тадбирлари «идеялар блан олмашиб туриш соҳасида ғов вужудга келтиради ва Америка олимларининг ҳамда оддий кишиларнинг билимига путур етказиши мумкин».

ЭДУАРД ЭРРИО ЛИОН ШАҲРИ БОШЛИҒИ ВАЗИФАСИДАН ИСТЕ'ФО БЕРДИ

ПАРИЖ, 5 март. (ТАСС). Франс Пресс агентлиги Лиондан олиб билдиради: Эдуард Эррио Лион шаҳри бошлиғи вазифасидан исте'фо берди. Эррио 1905 йилдан буён шу вазифада ишлаб келар эди.

Халқаро хотин-қизлар куни 8 Мартнинг байрам қилиниши муносабати блан Корея Меҳнат партияси Марказий комитетининг қарори

ПХЕНЬЯН, 5 март. (ТАСС). Халқаро хотин-қизлар куни 8 Мартнинг байрам қилиниши муносабати блан Корея Меҳнат партияси Марказий комитетининг чиқарган қарори Корея Халқ Демократик Республикаси (КХДР) газеталарида э'лон қилинди.

Қарорда шу нарса қайд қилиб ўтилганки, япон империалистларига қарши урушда совет Армияси ғалаба қозонганлиги туфайли КХДРнинг бутун аҳолиси сингари мамлакатнинг хотин-қизлари ҳам узоқ вақт давом қилиб келган феодаллик ва мустамлакачилик зулмидан абадий озод қилиндилар. Эндиликда республика хотин-қизлари сиёсий, иқтисодий ва маданий ҳаётнинг ҳамма соҳаларида эркаклар блан тенг ҳуқуқли бўлиб қолдилар. Ҳозирги вақтда хотин-қизлардан 69 киши КХДР Олий халқ мажлиси депутатлигига, 11500 киши ҳокимиятнинг маҳаллий органлари депутатлигига сайланган, 5800 хотин-қиз партия, давлат ва жамоат ташкилотларида раҳбарлик вазифаларида ишлаб турибди, 16570 хотин-қиз ўқитувчилик иши блан шуғулланмоқда. 150 мингдан кўпроқ хотин-қиз олий ўқув юртларида, техникумларда ва ўрта мактабларда ўқимоқда.

Хотин-қизлардан 14 киши уруш кунларида кўрсатган қаҳрамонликлари ва меҳнат соҳасидаги қаҳрамонликлари учун КХДР қаҳрамонлари ва меҳнат қаҳрамонлари деган унвонга сазовор бўлдилар. Ватанпарвар хотин-қизлардан 25758 киши республика орденлари ва медальлари блан мукофотланган.

Жанубий Кореяда аҳвол бутунлай бошқача. У ерда хотин-қизлар жуда қаттиқ зулм остида, ҳуқуқсиз ва қашшоқ бўлиб яшамоқдалар.

Корея Меҳнат партияси Марказий комитети ўзининг қарорида Корея хотин-қизларини Халқаро байрам бўлган 8 Март блан табриклайди ва уларни халқ хўжалигини тиклаш ҳамда ривожлантиришда Ватанни тинч йўл блан бирлаштириш учун курашда янада актив қатнашишга чақиради.

Халқаро Меҳнат Ташкилоти ма'мурий Кенгашининг сессияси ўз ишини тамомлади

ЖАНВА, 5 март. (ТАСС). Халқаро Меҳнат Ташкилоти (ХМТ) Ма'мурий Кенгашининг ва унинг комитетларининг 128-нчи сессияси бугун буерда ўз ишини тамомлади. Сессия ХМТ бош директорининг ХМТнинг яқинда Жанвада бўлиб ўтган Европа маҳаллий конференцияси тўғрисидаги докладини, шунингдек турли комитетлар ва комиссияларнинг докладларини тинглади. Сессияда ҳаммаси бўлиб 24 масала кўриб чиқилди.

ХМТнинг 1956 йилги бюджетини кўриб чиқишга катта э'тибор берилди, чунки бюджет ХМТнинг келгуси йилда шуғулланиши лозим бўлган масалалари характерини кўп жиҳатдан белгилаб беради. ХМТнинг 1956 йилги бюджети 7.395.729 доллар миқдорида белгиланди. Капиталистик мамлакатлардаги корхона хўжайинларининг вакиллари ва ба'зи ҳукуматларнинг делегатлари, жумладан АҚШ делегати, бюджетнинг турли моддаларини камайтириш йўли блан ХМТнинг касаба союзлар вакиллари айниқса кўпроқ талаб қилаётган соҳалардаги фаолиятини қисқартишга ёки йўққа чиқаришга зўр бериб уриндилар. Масалан, улар 1956 йилда транспорт комитетининг сессиясини чақириш учун ажратилган маблағларни бюджетдан чиқариб ташлашга ва шундай қилиб мазкур комитетнинг сессиясини ўтказдирмасликка муваффақ бўлдилар. Транспорт комитетининг бу сессиясида транспорт ишчиларининг меҳнат шароитига таалluқли масалалар кўриб чиқилиши лозим эди.

ХМТнинг Ма'мурий Кенгаши турли мамлакатлардаги касаба союзларнинг аҳволига тааллуқли масалаларга алоҳида э'тибор берди. Совет Иттифоқи вакили А. Арутюнян касаба союзларнинг ҳуқуқлари бузилганлиги тўғрисидаги аризаларни ХМТда кўриб чиқиш процедураси бутунлай қониқарсиз эканлигига э'тиборни жалб қилди. Ма'мурий Кенгашнинг шу аризаларни кўриб чиқиш блан шуғулланучи комитети деди Арутюнян, — капиталистик мамлакатлардаги касаба союзларнинг ҳуқуқлари бузилганлиги тўғрисидаги аризаларни об'ектив равишда текширишни та'минламайди. Ма'лумки, касаба союзларидан бу комитет составига фақат реформист касаба союз ташкилотларининг вакилларигина а'зо қилиб олинган. Жаҳон касаба союзлари федерациясининг бу комитетда вакиллари йўқ. Прогрессив касаба союзларнинг фаолиятига нисбатан ўзларининг душманликларини неча марталаб ошкора билдирган капиталистик монополияларнинг вакиллари комитетда катта роль ўйнамоқда.

Ма'мурий Кенгаш ХМТ бош директорига ХМТ а'золари бўлган ҳамма мамлакатлардаги касаба союзларнинг ҳуқуқий аҳволи тўғрисида ма'лумот тўплаш ва доклад тайёрлаш учун алоҳида группа тузишни топширишга қарор қилди.

Миср, Сурия ва Саудия Арабистони биргаликда э'лон қилган ахборот

НЬЮ-ЙОРК, 7 март. (ТАСС). Юнайтед Пресс агентлиги мухбирининг Қоҳирадан берган хабарида айтилишича, Миср, Сурия ва Саудия Арабистони кеча биргаликда ахборот э'лон қилганлар. Бу ахборотда, шу учала мамлакат Туркия-Ироқ пактига ёки бошқа ҳарқандай пактга қўшилмаслик тўғрисида бамаслаҳат бир фикрга келдилар ва улар шу мамлакатлардан ҳарқайсисига бўладиган ҳарқандай ҳужумни даф' қилмоқ учун ўз мамлакатлари қуролли кучларининг бирлашган қўмондонлигини тузадилар, дейилади.

Австриядаги совет ма'мурлари француз армиясининг ҳарбий хизматчисига сиёсий бошпана бердилар

ВЕНА, 7 март. (ТАСС). Матбуотнинг хабар беришига қараганда, француз армиясининг старший капрали Заборовский сиёсий бошпана беришни илтимос қилиб Австриядаги совет ма'мурларига яқинда мурожаат қилган.

Заборовский ўзининг аризасида, Франция ҳукмрон доиралари томонидан ўтказилаётган ва Ғарбий Германияни қуроллантиришга қаратилган сиёсатга, Францияни хонавайрон қилган ҳамда француз халқини қирган илгариги гитлерчи жаллодларни қуроллантиришга қаратилган сиёсатга ўзининг рози эмаслигини айтган.

Заборовскийнинг ўзига сиёсий бошпана бериш тўғрисидаги илтимоси қондирилган.

Ҳиндистон-Совет маданий жамияти Ғарбий Бенгалия бўлимининг конференциясида

ДЕҲЛИ, 5 март. (ТАСС). Калькуттада Ҳиндистон-Совет маданий жамияти Ғарбий Бенгалия бўлимининг конференцияси бўлди. Конференция қатнашчилари қабул қилинган резолюцияда Ҳиндистон блан СССР ўртасида мустаҳкамланиб бораётган ҳамкорликдан мамнун эканликларини билдирдилар. Резолюцияда бундай дейилади: «Конференция ҳар иккала мамлакатнинг дўстона алоқаларни мустаҳкамлаш соҳасида кўраётган тадбирларини табриклайди. Шу нарса жуда қувончлидирки, Ҳиндистон блан СССР ўртасида бир-бирларига делегациялар юбориш кучайди ва Ҳиндистон-Совет муносабатлари борган сари кенг тус олиб, турмушнинг жуда хилма-хил соҳаларини қамраб олмоқда.

Конференция жамиятнинг Ғарбий Бенгалия бўлими раиси қилиб профессор М. Н. Сахни сайлади. Конференция кунларида брошюра нашр этилди. Бу брошюра СССРга бориб келган ҳинд арбобларининг мақолаларини ўз ичига олган. Бу арбоблар ўз мақолаларида СССРда бўлган вақтда олган таассуротлари ҳақида сўзлаб бермоқдалар.

ИДЕННИНГ НЕРУ БЛАН ОЛИБ БОРГАН МУЗОКАРАЛАРИ ТЎҒРИСИДА ИНГЛИЗ МАТБУОТИНИНГ ЁЗГАНЛАРИ

ЛОНДОН, 6 март. (ТАСС). Якшанбалик газеталарнинг дипломатик обзорчилари ёзишига қараганда, Англия ташқи ишлар министри Иден блан Ҳиндистон бош министри Неру ўртасида Деҳлида бўлган музокаралар вақтида Неру Тайвань масаласида гўё Иденнинг позициясига қўшилган эмиш.

«Обсервер» газетасининг Деҳлидан олиб берган хабарида айтилишича, Неру блан Иден фақат «уруш ҳаракатларини амалда тўхтатишни мустаҳкамламоқ» учунгина «Жанва кенгаши типида конференция» чақиришни таклиф қилиш тўғрисида бир фикрга келган эмишлар. Хабарда айтилишича, улар «мана шундай конференцияни чақиришдан олдин конференция қатнашчилари ва унинг кун тартиби масаласи устида дипломатик йўллар блан умумий бир фикрга келиш керак деган қарорга келганлар. Конференция қатнашчилари қаторига конфликтда қатнашаётган томонларнинг ҳаммасини киритиш керак деган ният бор». Бу эса, Хитой халқининг миллий ҳуқуқларини бузган ҳолда ва бош министр Нерунинг яқиндагина айтган гапларига хилоф равишда, шундай конференцияда чанкайшичиларга ўрин беришга интилиш демакдир.

Матбуотдаги шу хабарлар муносабати блан инглиз журналисти доиралари таажжубланмоқдалар ва Ҳиндистоннинг Хитой Республикаси ҳукуматини Хитойнинг бирдан-бир қонуний ҳукумати деб таниганлигини ва Ҳиндистон парламентининг халқ палатасида Неру 25 февральда сўзга чиқиб, модомики бирор мамлакат Хитойни таниган экан, шу мамлакатнинг Формозани (Тайваньни) Хитойники деб ҳам таниши мантиқий бир нарса бўлиши лозим, деб айтган гапларини эслатиб ўтмоқдалар.

ЧЕРЧИЛЛЬНИНГ ВАШИНГТОНГА БОРИШ ЭҲТИМОЛИ ҲАҚИДА ЮНАЙТЕД ПРЕСС АГЕНТЛИГИНИНГ ХАБАРИ

НЬЮ-ЙОРК, 6 март. (ТАСС). Юнайтед Пресс агентлиги Черчилльнинг Англия-Америка иттифоқи «ачинарли аҳволга тушиб қолганлиги» муносабати блан бундай аҳволни Эйзенхауэр блан муҳокама қилмоқ учун Черчилльнинг Вашингтонга яна бориш эҳтимоли ҳақида Лондондан олиб хабар қилади. Мазкур агентлик Лондондан олиб берган яна бир хабарида билдирадики, Черчалль АҚШ блан Англия ўртасидаги ихтилофлар оқибатида «Шимолий Атлантик иттифоқида юз берган иҳтилофни тугатиш»га уриниб кўрмоқ учун АҚШга бормоқда.

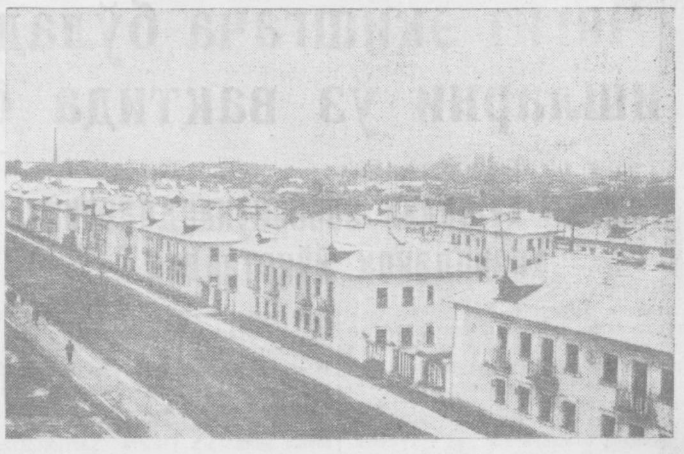

Тошкент шаҳрида кўплаб уй-жой бинолари қурилмоқда. **Суратда:** Куйбишев районидаги Промышленный кўчасида ишчи ва хизматчилар учун янги қурилган уй-жой бинолари.

В. Салов фотоси.

Имтиҳонларга бағишланган семинар

Яқинда область халқ маорифи бўлими район педагогика кабинети мудирлари, методистлар ва мактаб инспекторлари учун икки кунлик семинар ташкил этди. Семинарда область халқ маорифи бўлими мудирининг ўринбосари ўртоқ Н. Загоруйко «Мактабларда 1954—55 ўқув йили имтиҳонларига тайёрлик кўриш ва уни ўтказиш ҳақида» доклад қилди. Докладчи ўтган ўқув йилида имтиҳонларни ўтказиш даврида йўл қўйилган хато ва камчиликларни кўрсатиб ўтди ва бу йилги имтиҳонларни муваффақиятли ўтказиш юзасидан амалга оширилиши лозим бўлган тадбирлар ҳақида батафсил гапирди.

Республика ўқитувчилар малакасини ошириш институтининг илмий ходими ўртоқ Малих «Имтиҳонларни ўтказиш даврида мактабда ўқувчиларнинг уюшқоқ ва аҳил коллективини ташкил этиш» ҳақида қизиқарли лекция ўқиди. Шунингдек, семинар қатнашчилари область педагогика кабинетининг мудири ўртоқ Исмоиловнинг «Имтиҳонлар даврида педагогика кабинетлари ишларини яхшилаш ва энг яхши педагогик тажрибаларни кенг ёйиш» ҳақидаги докладини тингладилар.

Семинар қатнашчилари янги дарслик китоблар ва методик қўлланмалар блан таништирилди ҳамда бундай адабиётларни «Узкитоб» магазини орқали сотиш иши ташкил этилди.

С. СОБИТОВ.

Радио ҳаваскорлари

Тошкент радио клуби 1947 йили ташкил этилган. Бу ерда ана шу етти-саккиз йил ичида мингга яқин радио ҳаваскори радионинг янги хилларини ясаш, уни тузатиш ва мустақил равишда телеграммалар қабул қилишни ўрганиб олди.

...Хоналардан бирида қатор-қатор стол ва стуллар қўйилиб, столлар устида кичкинагина ричагли аппарат ва наушниклар турибти. Хона деворларига қоқилган тахтачалар устида лампочка, сим ўралган ғалтак, конденсатор ва трансформатор сингари радио қисмлари қўйилган.

Радио клубда шуғулланган Р. Ҳусанбоева, Л. Павлова, И. Попова каби қизлар телеграмма қабул қилиш ва телеграмма топширишни ўрганиб, ишлаш учун Бухоро шаҳрига кетдилар. 25 киши радиоприёмник ясашни ўрганди. Булар орасида Алоқа министрлигининг ишчилари Григорьянц, Авонян, «Узбекэнерго»нинг ходимлари С. Волинский, Саловнин, Мелихонов, Леонтьев ва врач Подчухваров ўртоқлар бор. Радио клубда ўқитувчи ўртоқ Карпов телевизор аппаратини ясади.

Бу ерда та'лим олган 80 та яқин ҳаваскор Тошкент шаҳри ва областьнинг турли корхоналарида радио техник ҳамда конструктор бўлиб ишламоқда.

Ҳозир радиоклубдаги қисқа тўлқинли секцияда 82 киши, конструкторлик, радиотехник ва телевидение секцияларида ҳаммаси бўлиб 260 киши ишлабчиқаришдан ажралмаган ҳолда радио ҳунарини ўрганаётир.

Кеч соат 6 да радиоклуб айниқса гавжум бўлади. Ишдан, ўқишдан қайттан ёшлар ўз ўринларига ўтирадилар-да, наушник тақиб, ричагли аппарат ёрдами блан қисқа тўлқин тутадилар ва телеграф алифбесини ўрганадилар.

— Яқиндагина келган 18 киши, — дейди радиоклуб бошлиғи ўртоқ Казак, — ҳозир радиоприёмник ва репродукторларни ремонт қилишни ўрганиб олди.

Радиоклуб ҳаваскорлари машғулотларга мунтазам равишда қатнашиб, ўзлари шуғулланаёттан секция ишларини яхши ўзлаштириб олдилар.

Т. УНАБОЕВ.

И. В. Александров

Область партия комитетининг инструктори ўртоқ Иван Васильевич Александров узоқ давом этган оғир касалликдан кейин 1955 йил 6 мартда вафот этди.

И. В. Александров 1904 йилда Воронеж область Добринский районидаги Островка қишлоғида деҳқон оиласида туғилди. Ўртоқ Александров 1928 йилда Совет Иттифоқи Коммунистик партияси сафига қабул қилинди. У 20 йилга яқин вақт мобайнида раҳбар партия ишларида ишлаб келди. ВКП(б) Марказий Комитетининг Москва—Донбасс темирйўл қурилишидаги партия ташкилотчиси, Ўзбекистон КП Марказий Комитети транспорт ва алоқа кадрлари секторининг мудири, Ўзбекистон КП Тошкент область комитети кадрлар бўлими мудирининг ўринбосари, Ўзбекистон КП Москва район комитетининг секретари ва область партия комитети саноат ва транспорт бўлимининг инструктори вазифаларида ишлади.

И. В. Александров ўзининг бутун онгли ҳаётини совет халқига, Коммунистик партия ишига хизмат қилишга бағишлади.

Садоқатли меҳнати учун ўртоқ И. В. Александров икки медаль ва Ўзбекистон ССР Олий Советининг учта Фахрий ёрлиғи блан мукофотланган эди.

Ўртоқ Александров софдил, партия ишига берилган ходим, камтар ва зийрак ўртоқ эди.

И. В. Александровнинг порлоқ хотираси бизнинг қалбимизда узоқ вақт сақланажак.

Бир группа ўртоқлари.

КИНО

Германия ишчилар синфининг асл фарзанди

Халқаро ишчилар ҳаракатининг отоқли арбоблари орасида немис пролетариатининг йўлбошчиси Эрнст Тельманнинг (1886—1944) номи фахрли ўринлардан бирини эгаллаган. Унинг қайноқ революцион фаолияти немис ишчилари тарихида, Германия меҳнаткашлари хотирида ўчмас из қолдирди. У, ўзининг бутун онгли ҳаётини немис халқини капитализм қуллиғидан озод қилиш, фашизмга қарши кураш, халқаро империализмнинг найрангларини фош этиш ишига бағишлаган талантли революционерлардан эди. Уни немис халқи нақадар севиб, ҳурмат қилса, халқаро реакциянинг энг ёвуз кучлари ва немис фашистлари ундан шу қадар қўрқар, шунинг учун Тельманни тақиб этарди. Гитлер бошлиқ фашистлар тўдаси ҳокимият тепасига келгач, гестапо Тельманни қамади ва ўнбир йилдан ортиқ тюрьмада сақлаб, ёвузларча ўлдирди. Тельманнинг оташин революцион фаолияти ва порлоқ ҳаёти немис меҳнаткашлари, айниқса немис ёшлари учун катта революцион мактаб, халқига хизмат қилишнинг ажойиб намунаси бўлиб қолди.

Германия Демократик Республикасининг «Дефа» киностудияси томонидан ишлабчиқарилган «Эрнст Тельман—ўз синфининг фарзанди» бадиий фильми немис пролетариати йўлбошчисининг 1918—1923 йиллардаги революцион фаолиятини ҳикоя қилади.

Фильмнинг дастлабки кадрларидан то охиригача Эрнст Тельманни кўрамиз, унинг ҳаракатларини, нутқ сўзлашини, ишчилар блан муомаласини, революция душманларига қарши курашини, иштаплашлар, қуролли қўзғолонлар уюштиришини, уларга раҳбарлик қилишини кузатиб борамиз. Сценарий авторлари В. Бредель ва М. Чесно-Хелль Тельманнинг ҳаётини Гамбург меҳнаткашлари, немис пролетариатининг кураши фонида кўрсатганлар.

... Экранда «Ғарбий фронт, 1918 йил» деган титр пайдо бўлади. Тўхтовсиз отилаётган ўқ-снарядлардан тўзғиб, титилиб, ўйилиб кетаётган, чанг-дуд блан қопланган жанг майдони, окоплар... Мана адолатсиз урушдан тинка-мадори қуриган бир

группа немис солдатлари. Улар урушни тўхтатиш истаги, революция қилган Россия меҳнаткашлари ва рус солдатларига хайрихоҳлик хислари блан тўлиб-тошганлар. Германия ишчилари, денгизчилари, солдатларининг революцион фаолиятлари ҳақидаги хабарлар ғарбий фронтнинг олдинги линияларидаги солдатлар орасида ҳам яшин тезлигида тарқалди. Шу вақт ўзининг марлиги, нотиқлиги блан ажралиб турган бир оддий солдат варақа блан келадида, қуролдош ўртоқларига «Тез орада бизда ҳам кайзер режимига қарши бўрон туради. Винтовкаларни буёққа қаратиш керак» дейди. Бу—Эрнст Тельман эди. Рус пролетариатининг ғалабаларидан илҳомланган немис меҳнаткашлари революцион ҳаракатни кучайтириб юборадилар. Бутун Германияни революция бўрони қуршаб олади. Карл Либкнехт ва Роза Люксембург бошчилигидаги коммунистлар немис халқининг курашига бошчилик қиладилар, ҳокимиятни қўлга оладилар. Лекин ҳали етарли даражада жипслашмаган Б. Либкнехт ва Р. Люксембург бошлиқ ҳукумат ҳокимиятни узоқ қўлда ушлаб тура олмайди. Иккинчи интернационалнинг сотқин лидерлари, оппортунистлар немис революциясига хиёнат қиладилар, унинг бирлигини бузадилар. Қуролланган солдатлар тушган бир машина К. Либкнехт квартираси олдига келиб тўхтайди. Ифлос айғоқчи Карлнинг иккинчи қабатдаги хоналардан бирида эканлигини айтиб, кўздан ғойиб бўлади. Қуролланган қотиллар Карл Либкнехт блан Роза Люксембургни ўлдирадилар. Хоинлар революцияни унинг раҳбарларидан жудо қиладилар. Немис меҳнаткашлари бу жудоликка янада жипслашиш, намойишлар, стачкалар блан жавоб берадилар. Ўз-ўзидан катта намойиш бошланиб кетади. Тельман бу намойишнинг бошида туради. Тамошабин унинг қисқа, чуқур ма'ноли нутқини, революция душманларига ғазаб ўти ва келажакка ишонч руҳи блан тўлган сўзларини эшитади.

Биз Тельманни ишчилар орасида, докерлар блан қизғин суҳбат вақтида, унинг марксистик адабиётни ўрганаётганида учратамиз.

Тельман В. И. Лениннинг «Давлат ва революция» китобини қунт блан ўқийди. У, китобдаги илғор ғояни немис пролетариати ҳаёти блан боғлайди, дўстларига маслаҳат беради... Тельманнинг Советлар Россиясига муҳаббати реалистик маҳорат блан ишланган кўпгина эпизодларда бадиий ифодасини топган. Мана у В. И. Ленин, И. В. Сталин блан учрашади. Бу учрашув эпизоди бор-йўғи бир-икки минутгина давом этса ҳам, у тамошабин хотирида умрбод эсда қоладиган даражада та'сирли талқин қилинган.

Германия реакцияси қутуриб революцияни бўғаётган, ишчиларни очликка маҳкум этган бир вақтда ёш Совет республикаси немис меҳнаткашларига озиқ-овқат юборади. Халқ қувонч блан рус биродарларининг ёрдамини қабул қилади. Бу эпизодда немис ишчиларининг Совет Россиясига бўлган муҳаббати ёрқин акс эттирилган.

1923 йил. Мамлакатда революцион ҳаракат янада кучаяди, ишсизлик авж олади, мамлакат экономикаси ночор ҳолга келади. Урушнинг барча жабр-жафолари меҳнаткашлар бошига тушади. Инфляция кучаяди... Забастовкалар тўлқини бутун мамлакатни қоплайди. Революцион ҳаракат кучайиб Саксония ва Тюрингияда ишчи ҳукуматлари тузилади.

Лекин Германия Компартияси сафига суқулиб кирган Брандлер каби таслимчиларнинг революция манфаатларига хиёнат қилиши натижасида Саксония блан Тюрингиядаги қўзғолончилар курашни тўхтатадилар. Якка қолган гамбурглилар Тельман плани бўйича усталик блан ташкилий равишда чекинадилар, полиция қўзғолончиларни асир олабошлайди. Улар орасида Тельманнинг дўсти ва сафдоши оташин коммунист Фите Янсен ҳам бор. Ҳукумат ишчиларнинг таз'йиқи блан уни ўлдириш ҳақидаги ҳукмини бекор қилишга мажбур бўлади. Тельман коммунистларнинг ишларига репрессия даврида ҳам усталик блан раҳбарлик қилади, партияни жипслаштиради.

Фильмдаги Эрнст Тельман образи тўлақонли, реалистик бўлиб, немис ишчилари йўлбошчисидаги энг яхши хислатларни мужассамлантиргандир. Бу образ артист Г. Симоннинггина эмас, «Дефа» киностудиясининг ҳам йирик муваффақиятидир. Шунингдек, революция ишига садоқат блан берилган Фите Янсен (арт. Г. П. Минетти), Энне Хармс (арт. К. Рункел) сбразлари жасур, ҳечнарсадан қўрқмайдиган, бир-бирини севган немис ватанпарварларининг тимсолидир. Шунингдек, К. Либкнехт (арт М. Флерхингер), Р. Люксембург (арт. Ю. Гармс), Роза Тельман (артист К. Гофман), совет пароходининг капитани (артист С. Калинин) гарчи асарда кам кўринсалар ҳам, эсда қоладиган образ бўлиб чиққан. Режиссёр Курт Метциг, рассом В Шиллер, О. Эрдман ва оператор К. Плинцтнер блан ижодий ҳамкорликда жуда катта воқиаларни қамраб олучи бу бадиий полотнодаги рангба-ранг эпизодларни усталик блан экранлаштирган.

Бу асар тарбиявий жиҳатдан катта аҳамиятга эга бўлганлиги, зўр реалистик маҳорат блан ишланганлиги, пролетар интернационализми ғояларини тарғиб қилаолиши учун ўтган йили Карлова варлда бўлиб ўтган саккизинчи кино-фестивальда «Тинчлик мукофоти»га сазовор бўлган эди, бугун эса Тошкент тамошабинларининг юксак баҳосини олмоқда.

Н. ЭГАМНАЗАРОВ,
М. ЯҲ'ЁЕВ.

Редактор З. ЕСЕНБОЕВ.

ТЕАТР ВА КИНОЛАРДА:

ҲАМЗА НОМЛИ ТЕАТРДА — 8/III да **Юрак сирлари.**

«РОДИНА», НАВОИЙ номли, «ИСКРА», «ЎЗБЕКИСТОН», «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ», «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» кинотеатрларида — янги ҳинд бадиий фильми **Ганга.**

«ЁШ ГВАРДИЯ» кинотеатрида — кундуз ва кечқурун **Чўчқа боқучи қиз ва чўпон.**

«КОМСОМОЛ 30 йиллиги» кинотеатрида — эрталаб соат 10 да венгер фильми **Актрисанинг орзуси.**

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА
9 мартда
Тошкентда биринчи марта
«АЖОЙИБ ТУШЛАР КЕЧАСИ»
Текст — Сталин мукофоти лауреати, РСФСРда хизмат кўрсатган артист **С. Ценин** ва **Н. Зиновьев**ларники, Сталин мукофоти лауреати, композитор **С. Кац** музикаси. Бадиий раҳбар — **М. С. Качуринер.**
Янги программада
цирк тамошалари.

РЕДАКЦИЯ ВА НАШРИЁТ АДРЕСИ: Тошкент, «Правда Востока» кўчаси № 34 **РЕДАКЦИЯ БЎЛИМЛАРИНИНГ ТЕЛЕФОНЛАРИ:** коммутатор—36334 ва 33262 орқали Партия турмуши бўлими — 136. Пропаганда бўлими — 136. Совет қурилиши бўлими — 135. Маданият бўлими — 132. Адабиёт ва сан'ат бўлими — 39040, Қишлоқ хўжалик бўлими — 135, Саноат ва транспорт бўлими — 132, Хатлар бўлими — 132, Секретариат — 34048, Э'лонлар бўлими — 38142.

№ Р. 03278. «Қизил Ўзбекистон», «Правда Востока» ва «Ўзбекистони сурх» бирлашган нашриётининг босмахонаси. Нашр № А — 1386.